

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^e JAARGANG

WOENSDAG 13 AUGUSTUS 1930

No. 763

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementenprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonneés, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postcheque- en girorekening No. 6729.

12 AUGUSTUS 1930.

De vraag naar geld is nog steeds niet groot; daar staat tegenover, dat het aanbod wel iets minder dringend is geworden. Dit bleek de afgelopen week o.a. bij de callrente die, tijdens de maandswisseling opgelopen tot 2½ pCt., nog een groot gedeelte van deze week op dit verhoogde peil bleef staan en eerst Vrijdag tot 2½ en gisteren tot 2—1½ pCt. terugliep. Ook particulier disconto was minder grif te plaatsen, zoodra de bijzondere vraag naar wissels ophield.

Geopend op 1½ pCt. door de vraag van buitenlandsche koopers, die van de vorige week was overgebleven, moest de volgende dagen weder regelmatig 1¹⁵/₁₆ pCt. worden toegestaan en eerst Zaterdag kon weder voor 1¹³/₁₆ pCt. worden afgedaan. De prolongatierente was onregelmatig; 1½—2¼—1½—2 pCt.

* * *

De post binnenlandsche wissels op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blijkt met ruim f 6,5 miljoen te zijn teruggelopen, blijkbaar grootendeels als gevolg van het aflossen van den post schatkistpapier groot f 6 miljoen, volgens den vorigen weekstaat rechtstreeks bij de Bank ondergebracht, aangezien deze post thans wederom tot nihil blijkt te zijn teruggebracht. Ook de beleeningen liepen terug en wel met ruim f 18 miljoen. Het renteloos voorschot aan het Rijk handhaafde zich op het maximum van f 15 miljoen. De post munt en muntmateriaal wijst een teruggang aan van ruim f 700.000, nagenoeg geheel uithoofde van afgifte van zilveren munt. De

post papier op het buitenland verminderde met ruim f 6,5 miljoen; de diverse rekeningen onder het actief daarentegen namen toe met ruim f 10 miljoen.

De bankbiljetten in omloop verminderden met ruim f 20 miljoen; de rekening-courant-saldi van anderen met bijna f 2 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo steeg met ruim f 8 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 50.

* * *

De wisselnoteeringen zijn in de afgelopen week zeer flauw geweest, niettegenstaande het feit, dat de geldmarkt eenige verruiming toont.

Ponden liepen van 12.09% op 12.08½ terug, terwijl Dollars van 2.4825 op 2.4796 kwamen. De Dollar-noteering in Londen eindigde de week ongeveer op hetzelfde punt, als waarop aangevangen werd nl. 4.8720, na intusschen nog 4.8710 te hebben genoteerd. Het is dus de Gulden, die internationaal vast is. In Markes was geregeld aanbod, waardoor de koers van 59.35 op 59.25 terugliep. (Ponden tegen Marken 20.39¼). Ook Fransche franken lager: na 9.77; 9.75% (Ponden tegen Fransche Frs. 123.82). Zwitsersche Francs bleven hoog: 48.24—48.27—48.25½. De verdere koersen waren alle lager in overeenstemming met de leidende deviezen. Peseta's noteerden 27.40 na op 27.90 te zijn verhandeld. Finsche Marken 6.24. Argentijnsche Pesos gezocht; na op 90 te zijn aangevangen, werd tenslotte op 91¼ afgedaan.

De termijn markt was hoogst onzeker. Ponden deden tenslotte een klein agio en noteerden voor 1 en 3 maands resp. pari tot ¹/₁₆ en ²/₁₆—³/₁₆ C. Dollars werden voor deze termijnen resp. 10—12 en 23—26 C. boven den kassa-koers verhandeld. Een en driemaands Marken noteerden resp. 2½—2 en 8—7 C. déport.

LONDEN, 11 AUGUSTUS 1930.

Ook na den zomer „bank holiday” op 4 Augustus bleef geld zooals gewoonlijk nog een tijdlang schaarsch, daar het eenige dagen duurt voor de gedisponeerde millioenen weder op de bankrekeningen terug vloeien. De Bank hielp de markt door als koper van wissels op te treden.

Disconto werd in den loop der week belangrijk vaster. De noteering sloot op ²/₁₆ voor 3 maands bankaccepten, tegen welken prijs ook de nieuwe schatkistpromessen werden toegewezen.

Dollars zijn reeds eenigen tijd aangeboden, zoodat de koers tot 4.87¼ opliep.

HET INTERNATIONALE RUWSTAAL-KARTEL.

De aanleiding tot de oprichting van het kartel begint zich langzamerhand in den nevel der historie te verliezen, hoewel het binnenkort eerst 4 jaar geleden zal zijn, dat het tot stand kwam. Het is daarom mischien niet zonder nut om er aan te herinneren, dat het kartel feitelijk een product is van de na-oorlogse inflatie, niet echter van de Duitsche, doch van de Fransche en Belgische, die, nadat de markt reeds gestabiliseerd was, nog geruimen tijd heeft voortgeduurd. In dien tijd — en wij spreken nu voornamelijk van 1925 en 1926 — werd de ijzer- en staalmarkt beheerscht door de Fransche, Belgische en Luxemburgsche producenten. Elke nieuwe daling van den franc bracht een nieuwe daling der prijzen mede en de Duitsche ijzer- en staalindustrie, welke op ingenieuze wijze erin geslaagd was om zich, zoo niet het monopolie, dan toch een volledige beheersching van de situatie harer binnenlandsche markt te verzekeren, zinde op middelen om ook op de exportmarkt orde te scheppen. Zij was het, die na bijna onoverkomelijke bezwaren te hebben overwonnen, de ijzer- en staalproducenten van West-Europa wist te bewegen een overeenkomst betreffende de reglementeering van de ruwstaalproductie aan te gaan, waardoor overproductie voorkomen zou kunnen worden en dus ook — naar zij verwachtte — betere prijzen voor het product te maken zouden zijn. Wij weten, dat het kartel door allerlei omstandigheden, die in dit blad reeds vroeger werden besproken, niet aan zijn doel heeft beantwoord, tot groote teleurstelling van zijn promotors en dat deze dan ook niet hebben nagelaten om energieke pogingen tot reorganisatie van het kartel aan te wenden, opdat het gestelde doel eindelijk zou worden bereikt. Deze pogingen zijn tevergeefs geweest, of liever, de omstandigheden waren van dien aard, dat de Fransche en Belgische producenten veel minder belang dan de Duitschers of zelfs geen belang hadden bij de door deze beoogde reorganisatie.

Bovendien stond de naar het individualisme georiënteerde mentaliteit der Fransche en Belgische industrieelen de Duitsche plannen in den weg en eerst langzaam — maar zeker — drong de invloed van de coöperatie-gedachte, die in het Duitsche bedrijfsleven zoo sterk tot uiting komt, in het Westen door.

Gedurende drie jaar blijft het kartel-organisme vrijwel onbewogen, doch langzaam aan voltrekken zich de veranderingen, welke noodig zijn om het bewegelijkheid te geven. In Frankrijk sluiten de producenten van verschillende staalproducten zich aaneen, in België wordt door belangrijke industriele concentratie de mogelijkheid voor industriele organisatie geschapen. En dan zien wij geschieden, wat ook op ander gebied een bekend verschijnsel is: een enkel feit of een enkele gebeurtenis is in staat plotseling de sluimerende krachten tot werkzaamheid te brengen. Voor het ruwstaalkartel was dit feit de débâcle op de staalmarkt in het najaar van 1929, toen van week tot week de prijzen naar beneden gingen.

* * *

Bij het kartel-verdrag was bepaald, dat het kartel op 1 April 1931 zou afloopen, echter was de mogelijkheid opengelaten om vóór 1 Mei 1929 de overeenkomst tegen 31 October 1929 op te zeggen. Op aandringen van de Duitsche en ook van de Belgische partners heeft men eind 1928 in deze bepalingen wijziging gebracht, omdat er toen allerlei kwesties hangende waren, die waarschijnlijk niet voor 1 Mei 1929 zouden zijn opgelost en het dus niet zeker was, dat op dien datum reeds beoordeeld zou kunnen worden of men tot April 1931 in kartel-verband zou wenschen te blijven. In verband hiermede werd overeengekomen, dat het kartel op 1 November 1929 zou eindigen, tenzij vóór dien tot verlenging zou zijn besloten. In den tijd, dat hieromtrent een beslissing moest worden genomen, was men in de Duitsche ijzer- en staalindustrie

INHOUD.

	Blz.
HET INTERNATIONALE RUWSTAALKARTEL door G. S. K.	
<i>Blaauw</i>	720
Het vraagstuk van de stabiliseering van de Peseta door <i>H. Buys</i>	722
De Engelsche bankiers en de vrijhandel door <i>Ir. J. van Dusseldorp</i> met Naschrift door <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verriën Stuart</i>	723
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Na het rapport-Simon door <i>Prof. Dr. P. Geyl</i>	724
De ontwikkeling, rationalisatie en vooruitzichten van de chemische industrie door <i>J. Davidson Pratt</i>	725
AANTEEKENINGEN:	
Indexcijfers van groothandelsprijzen.....	726
Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam....	727
BOEKAANKONDIGINGEN:	
George Glasgow: The English Investment Trust Companies, bespr. door <i>H. M. H. A. van der Valk</i> ...	728
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	729
MAANDCIJFERS:	
Statistisch Overzicht van den economischen toestand van Nederlandsch-Indië	730
Conjunctuurgegevens betreffende de Vereenigde Staten	731
Emissies in Juli 1930	731
Bank voor Internationale Betalingen	732
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	732
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	732—738
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

doende om te onderhandelen over de verlenging van de Rohstahlgemeinschaft, die 31 October 1929 was geëindigd, en over de verlenging van de syndicaten voor halffabrikaten en walsproducten, die begin of midden 1930 zouden afloopen. Met het oog hierop werd het Internationale Ruwstaalkartel voorloopig verlengd tot 1 April 1930. Het blijkt dus, dat het kartel zich eind 1929 in een kritiek tijdvak bevond. Onderhandelingen over de Duitsche en Belgische eischen met betrekking tot een herziening der quota-regeling werden gevoerd, bovendien hadden de Duitsche belanghebbenden te kennen gegeven, dat zij ernstige bezwaren tegen verlenging van het kartel hadden, indien geen voortgang zou worden gemaakt met de reorganisatie daarvan. Zoo stonden de zaken, toen de maar steeds voortdurende daling der staalprijzen, die in Juli reeds begonnen was, het directorium van het kartel er eind October toe bracht om m.i.v. 1 November de theoretische productie met 10 pCt. te beperken. Zooals men weet wordt de theoretische productie voor elk kalenderkwartaal bepaald en het moesten dus wel zeer bijzondere omstandigheden zijn, welke de leiding van het kartel ertoe brachten om de productie in den loop van het kwartaal te verlagen. Doch deze maatregel had niet het beoogde effect en toen geschiedde, wat als een keerpunt in de geschiedenis van het kartel mag worden beschouwd. Eind November besloten n.l. de Westeuropeesche leden van het kartel om bij de notering van stafijzer niet beneden een vastgestelden minimum-prijs te gaan, eenige weken later nam men een dergelijk besluit met betrekking tot halffabrikaten, profielijzer, plaatijzer en bandijzer. Herhaaldelijk was gebleken, dat besluiten tot productie-beperking weder genegeerd, gewoonlijk speelde een besluit van het kartel in dezen geest een ondergeschikte rol t.a.v. de overweging, of het met het oog op de afzetmogelijkheid en de bij overschrijding van het quotum te betalen boete noodzakelijk en gewenscht was tot productie-beperking over te gaan.

De Westeuropeesche leden van het kartel gaven dan ook blijk niet gespeend te zijn van zelfkennis, toen zij zich begin December bij „gentlemen's agreement” verbonden om nu ook werkelijk in die maand niet meer ruwstaal te maken dan 90 pCt. van hun Octoberproductie. Inderdaad was in December de ruwstaalproductie van Duitschland 16 pCt., die van België 12.4 pCt. en van Luxemburg 10.6 pCt. lager dan in October. De vermindering voor Frankrijk bedroeg echter slechts 4 pCt. en het is niet bekend in verband waarmee de Fransche ijzer- en staalindustrie zich niet overeenkomstig de gemaakte afspraak gedroeg.

Deze methode van productie-beperking verdient eenige aandacht. Zij ging niet gepaard met verlaging der quota. Aangezien Duitschland en België in October hun quotum met 19 pCt. overschreden — voor Frankrijk en Luxemburg was er eveneens een overschrijding, doch van minder beteekenis — en het tonnage, waarover de te bepalen kosten wordt berekend, immers naar beneden begrensd wordt door het quotum en naar boven door de productie, zal het duidelijk zijn, dat het achterwege blijven van quota-verlaging vooral voor Duitschland en België voordeelig was. Duitschland bijv. maakte in December 1.156.100 ton ruwstaal, d.i. zooals gezegd, 16 pCt. minder dan in October en 5600 ton minder dan $\frac{1}{4}$ van het quotum, vastgesteld voor het vierde kwartaal. Deze onderproductie gaf Duitschland recht op een vergoeding uit de kas van het kartel. Was echter het quotum eveneens met 10 pCt. verminderd, dan zou de Duitse December-productie 110.600 ton grooter dan het quotum zijn geweest, waaruit een belangrijke boete-betaling zou zijn voortgevloeid.

Wij mogen wel aannemen, dat dit novum een symptoom is van grootere toenaderingsgezindheid, immers de voordeelen van deze nieuwe regeling voor Duitschland en België, die altijd betoogd hebben, dat hun quotum te laag was, springen te duidelijk in het oog dan dat slechts aan een bijkomstige gunstige omstandigheid voor hen gedacht mag worden. Daarbij komt dat later — in Februari jl. — bekend werd, dat m.i.v. 1 Januari 1930 de sancties op overschrijding van het productie-quotum zijn opgeheven, zoodat dit laatste geen rol meer speelt. Hierdoor is aan Duitschland en België volledige genoegdoening gegeven. Intusschen moet de opheffing der boete-bepalingen gezien worden in het licht van de gebeurtenissen, welke zich verder voltrokken.

In dezelfde bijeenkomst van het directorium, waarin het hierboven besproken „gentlemen's agreement” betreffende de beperking der productie tot stand kwam (Düsseldorf, 14 December 1929) werden maatregelen overwogen, welke tot een doelmatiger organisatie van het kartel zouden kunnen leiden. Na verdere onderhandelingen, die een vlot verloop hadden, kwam met ingang van 1 Februari van dit jaar een voorloopige overeenkomst van 6 maanden tot stand, die betrekking heeft op den afzet van halffabrikaten en walsproducten, voorzoover deze laatste nog niet in een internationaal syndicaat zijn ondergebracht. Deze regeling is als volgt:

Elk der partners verzorgt zijn eigen binnenlandsche markt, behoudens bestaande invoer-contingenten en nader, betreffende de verplaatsing van hoeveelheden staal binnen het gebied van de Westeuropesche kartel-leden, te maken afspraken.

De export naar bestemmingen buiten dit gebied wordt verdeeld naar het aandeel der deelnemers in dezen export gedurende het tijdvak 1 Januari 1928—31 October 1929. Voor Duitschland is een correctie aangebracht in verband met de stopzetting der fabrieken in Nov. en Dec. 1928 (loonconflict). Aangezien de nationale syndicaten of waar deze ontbreken, de ondernemingen, in contact blijven met de afnemers, dus zelfstandig orders blijven verwerven, moeten zij zelf toezien, dat het hun toegewezen aandeel in den export niet overschreden wordt. Als middelen hiertoe zijn aangewezen het afgeven van verhoogde noteeringen of het overdragen van orders aan andere fabrieken. Een vijftal contrôle-bureaux (een voor halffabrikaten, zetelende te Brussel en vier, resp. voor stafijzer, profielijzer, zwaar plaatijzer en bandijzer, gevestigd in Luxemburg) houdt toezicht op de naleving der gemaakte afspraken, het directorium van het kartel bestaat in hoogste instantie bij geschillen.

Het zal duidelijk zijn, dat in deze regeling voor de vaststelling van productie-quota geen plaats meer is. Doch er is verband gelegd tusschen den binnenlandschen afzet en het aandeel in den export in zooverre, dat de deelnemer, wiens binnenlandsche markt een

onbevredigende afzetmogelijkheid biedt, een toeslag op zijn export-aandeel krijgt. Omgekeerd brengt een extra groot opnemingsvermogen der binnenlandsche markt een vermindering van het exportaandeel mede. Dit verband is slechts te verkrijgen, wanneer men een norm vaststelt voor de binnenlandsche behoefte. Aangezien men nog steeds voortgaat met kwartaalsgewijs productiequota vast te stellen, nemen wij aan, dat deze norm wordt bepaald door het productie-quotum te verminderen met het export-quotum, hoewel hieromtrent niets met zekerheid bekend is.

In elk geval is de bepaling gemaakt, dat, wanneer de theoretische binnenlandsche afzet niet wordt bereikt, 50 pCt. van het verschil (voor Frankrijk 60 pCt.) aan het aandeel in den export wordt toegevoegd en 50 pCt. van een extra-afzet op de binnenlandsche markt daarvan wordt afgetrokken.

Terwijl dus de sancties op overschrijding van het productie-quotum zijn afgeschaft zijn er boeten gesteld op overschrijding van het export-quotum.

Zooals gezegd gold deze overeenkomst van 1 Februari af voor 6 maanden, dus tot 1 Augustus. In den loop van dit tijdvak zou men nagaan in welken vorm zij geconsolideerd zou kunnen worden. Intusschen is deze termijn tot ultimo December van dit jaar verlengd. Daar de tot stand gekomen maatregelen met betrekking tot den afzet nog een voorloopig karakter droegen, werd in Maart jl. besloten het kartel na 1 April opnieuw tijdelijk te verlengen en wel tot 1 Januari a.s.

* * *

Sedert December 1929 bestond er dus een prijsconventie voor halffabrikaten, profielijzer, stafijzer, plaatijzer en bandijzer.

Geruimen tijd werden de overeengekomen prijzen inderdaad genoteerd, doch de desolate toestand van de staalmarkt bracht mede, dat het hoe langer hoe moeilijker werd om het kunstmatig prijsniveau te handhaven. Langzamerhand drongen dan ook praktijken door, om langs allerlei omwegen de minimum-noteeringen te negeeren, en toen begin Juli een Belgische onderneming — een vrij belangrijke producent van staf- en plaatijzer — openlijk te kennen gaf zich niet langer aan het haar toegewezen export-quotum, noch aan de minimum-noteeringen te zullen houden, besloot de leiding van het kartel in haar bijeenkomst van 8 Juli te Parijs m.i.v. 9 Juli de export-quota, alsmede de minimum-noteeringen voor staf-, plaat- en bandijzer op te heffen.

O.i. dient aan dit besluit geen al te overdreven beteekenis te worden toegekend. Er behoeft n.l. niet uit te worden afgeleid, dat er een principieele wijziging is gekomen in de opvattingen van de leden van het kartel t.a.v. wenschelijkheid eener hechtere samenwerking, doch „in abstracto” was dit besluit een uitvloeisel van de omstandigheid, dat er een veel te groote marge was gekomen tusschen de prijzen der conventie en die, welke met het oog op den gedepremerden toestand van de markt als normaal mochten worden beschouwd.

Indien de kartelleiding tijdig de bakens had verzet en reeds vroeger tot een prijsverlaging had besloten, had deze maatregel, die in elk geval een stap achterwaarts beteekent, zeer waarschijnlijk niet genomen behoeven te worden.

* * *

De hierboven ontwikkelde zienswijze schijnt juist, wanneer men in aanmerking neemt, dat in een op 15 Juli te Luik gehouden bijeenkomst besloten kon worden tot de definitieve oprichting van een verkoopbureau voor halffabrikaten en profielijzer, ter vervanging van de voorloopige organisaties voor deze producten, die in het voorjaar tegelijk met die voor staf-, plaat- en bandijzer tot stand kwamen. Bijna gelijktijdig echter werden de prijzen der genoemde producten belangrijk verlaagd! Wel werd bepaald dat, indien niet vóór 1 Januari 1931 verkoopsorganisaties

voor staf-, plaat- en bandijzer zijn opgericht, het verkoopbureau voor halffabrikaten en profielijzer zal worden opgeheven.

Uit de ontwikkeling der gebeurtenissen mag deze belangrijke en tot vertroosting der consumenten strekkende conclusie worden getrokken, dat het zelfs een machtige organisatie als het Intern. Ruwstaalkartel niet mogelijk bleek om de prijzen duurzaam te houden op een peil, belangrijk hooger dan dat, hetwelk door de verhouding van vraag en aanbod wordt bepaald.

Nog steeds zijn wij de meening toegedaan, dat de concentratie der belangen van de ijzer- en staalindustrie in kartels niet zal leiden tot een sterke verhooging der ijzerprijzen, doch tot gevolg zal hebben, dat de prijs-curven een veel gelijkmatiger verloop zullen gaan vertoonen, sterke prijsschommelingen dus tot het verleden zullen gaan behooren.

G. S. K. B.

HET VRAAGSTUK VAN DE STABILISERING VAN DE PESETA.

Afgezien van de Russische, is de eenige valuta van een groot Europeesch land, die ook de facto nog niet is gestabiliseerd, de Spaansche peseta. Haar notering is den laatsten tijd weer aan sterke schommelingen onderhevig geweest. Bij een pariteit van 1 pond sterling = 25.20 peseta's, daalde zij van ongeveer 39 in April en 40 in Juni tot ongeveer 43 begin Juli. Voor dezen gang van zaken heeft men de meest uiteenloopende factoren aansprakelijk gesteld. De Spaansche regeering is zelfs zoo ver gegaan, de peseta-baisse in verband te brengen met de uitvoering van het Spaansche petroleummonopolie, dat voor het overige al in 1927 is ingevoerd; van de zijde der Noord-Amerikaansche petroleumproducenten zou een systematische campagne tegen de peseta gevoerd worden tot het monopolie wordt opgeheven en de Amerikaansche producenten weer worden toegelaten. In Europa ten Noorden van de Pyreneeën gelooft men in de passiviteit van de handelsbalans, den slechten stand van de staatsfinanciën en de onduidelijkheid van den binnenlandschen politieken toestand de oorzaak van de valutacalamiteit te moeten zoeken.

Al deze argumenten zijn echter niet buitengewoon overtuigend. Stellig — het valt niet te ontkennen, dat de deviezenspeculatie zich bij gebrek aan andere Europeesche objecten op de peseta heeft geworpen; maar een land met een gouddekking van meer dan vijftig procent van de biljettencirculatie (circulatie 4445 mill. peseta's, goudvoorraad van de Banco de Espana 2471 mill.) diende tegen dergelijke aanvallen te zijn opgewassen. Juist is ook, dat de handelsbalans een passief saldo aanwijst; wel wordt de betrouwbaarheid van de ambtelijke gegevens sterk betwijfeld, maar men zal ze in zooverre kunnen gebruiken, dat men het surplus van de invoerwaarde boven de uitvoerwaarde taxeert op 800 tot 1000 millioen peseta's. Aan den anderen kant ontbreken echter te eenemale schattingen van de nieuwe investeringen van buitenlandsch kapitaal in Spanje; ook het reisverkeer zal de betalingsbalans ontlasten, daar de welgestelde Spanjaard zelf weinig naar het buitenland reist, doch zijn land meer en meer door vreemdelingen wordt bezocht. Tenslotte vormen de gelden, die de emigranten geregeld naar hun land terugzenden, een belangrijk actief. Het deficit van de handelsbalans is derhalve ten minste voor het grootste deel gecompenseerd.

Tenslotte kan de toestand van de staatsfinanciën alleen dan direct invloed op de deviezenmarkt uitoefenen, wanneer de staat in aanzienlijken omvang deviezen voor den dienst der buitenlandsche schuld moet aanschaffen. Dat is echter in Spanje, waar de buitenlandsche schuld voor het grootste deel in peseta's luidt, niet het geval. En toch beginnen zich juist hier, bij beschouwing van de Spaansche staatsfinanciën de draden te ontwarren, waar het lot van de Spaansche valuta aan hangt. De Spaansche regeering

heeft zich namelijk met een aantal schulden op korten termijn bezwaard, waarvan de liquidatie op de deviezenmarkt een te noodlottiger uitwerking heeft, daar de speculatie nauwkeurig vooruit kan berekenen, wanneer en in welken omvang de regeering als koperster ter markt zal verschijnen. Ten deele berustte deze schuld op credieten, die de Spaansche regeering bij buitenlandsche banken had opgenomen om ter deviezenmarkt te intervenieeren, ten deele — zooals op het oogenblik — op transacties, gelijk de vereffening van den koop prijs der door het Spaansche petroleum-monopolie door de Standard Oil Cy. overgenomen installaties.

Verder — en daarmee komt men tot het kernprobleem van de Spaansche valuta, dat tot nu toe steeds buiten beschouwing is gebleven, aldus een kenner van de Spaansche valuta, aan wiens mededeelingen ook de volgende gegevens zijn ontleend — heeft de regeering een groot deel van haar leveranciers met stukken binnenlandsche schuld betaald en dergelijke stukken ook aan gesubsidieerde bedrijven gegeven. Daar het voor de ondernemingen natuurlijk niet mogelijk is, deze stukken zonder zeer groote koersverliezen te verkopen, circuleeren de leeningen als het ware als papiergeld: er heerscht derhalve een *verkapte inflatie*. Welke omvang die heeft aangenomen, blijkt hieruit, dat van de staatsschuld, die einde 1928 18.786 millioen peseta's bedroeg, alleen in de afgelopen beide jaren 8265 millioen werd uitgegeven, dus ongeveer vier vijfden van het restant, waarvan de opnemering zich over meer dan 25 jaren uitstrekt! Zonder een dergelijke financiering van de staatsuitgaven zou het Spanje de laatste jaren in het geheel niet mogelijk zijn geweest, zijn verplichtingen na te komen en tegelijkertijd bij de staatsbank een saldo te handhaven, dat op het oogenblik ongeveer 200 millioen peseta's bedraagt.

Laat men zich door de getallen van het gewone budget niet misleiden, dat in het jaar 1929 een overschot van 238 millioen peseta's te zien gaf, dan beseft men onmiddellijk, dat ter dekking van het deficit de weg van binnenlandsche leeningen moest worden ingeslagen. De grootte van dit tekort wordt niet vermeld; het moet op tenminste 400 millioen peseta's worden geschat, na aftrek van het overschot op de gewone begrooting dus op 150 à 200 millioen peseta's. Zulk een som geregeld als binnenlandsche leening onder te brengen, zou de regeering zonder dwangmaatregelen niet mogelijk zijn geweest; zij kon haar uitgaven dus alleen doen in stukken van haar leeningen, hetgeen de bovenomschreven inflationistische uitwerking had.

De Spaansche regeering heeft veel tijd gebruikt, om vast te stellen, dat de baisse van de Spaansche valuta ongemotiveerd was, daar de intrinsieke koopkracht van de peseta grooter was, dan uit den koers valt af te leiden. Dat komt natuurlijk hierop neer, dat men twee dingen met elkaar in verband brengt, die niet veel met elkaar te maken hebben. Natuurlijk kan gedurende eenigen tijd — en voor een betrekkelijk geïsoleerd land gelijk Spanje zelfs geruimen tijd — de intrinsieke koopkracht van de valuta staan boven de nominale. Maar de notering aan de buitenlandsche markten zal zich niet gelijk men in Spanje blijkbaar hoopt, richten naar de innerlijke koopkracht van de peseta, maar deze zal dalen. Het systeem van afwachten, gelijk het ook thans weer door de regeering en zelfs door de wetenschap in Spanje wordt aanbevolen, is dus het land in hooge mate schadelijk.

Verbetering van den toestand is alleen mogelijk door een radicale afwijking van de tot dusver toegepaste methoden en de stipte uitvoering van een programma, waarvan de voornaamste punten de volgende zijn: verhooging van het disconto, dat van 1923 tot 1928 vijf procent bedroeg, sindsdien op 5½ pCt. staat, tot een peil, waarop deviezen worden aangetrokken.¹⁾

¹⁾ Inmiddels heeft een verhooging van het disconto met een half procent plaats gevonden.

Openlijke uiteenzetting van den toestand der begrooting onder contrôle van buitenlandsche, bij voorkeur Engelsche deskundigen. Herstel van een feitelijk evenwicht in de huishouding, waarbij een niet te gering bedrag moet worden gereserveerd voor aankoop van stukken binnenlandsche Spaansche schuld, die de regeering waarschijnlijk tegen lage koersen op de vrije markt kan koopen. Eerst wanneer deze voorbereidende maatregelen in een verbetering, ten minste stabilisatie van den koers tot uiting zijn gekomen, kan aan werkelijke stabilisatie van de valuta worden gedacht.

De stabiliseeringsbasis moet gekozen worden uitsluitend volgens valutatechnische gezichtspunten met uitschakeling van alle prestigepolitiek, die toch geen kans van slagen heeft: terugkeer naar den vroegeren paristand is onmogelijk. De kapitaalvlucht „bestrijdende” bepalingen, die gelijk overal, ook in Spanje deze kapitaalvlucht juist bevorderen, moeten vervallen. Hand in hand daarmee zal een economische reorganisatie van het land moeten gaan. De export van fruit en wijn, die ongeveer de helft van den geheelen uitvoer bedraagt, moet door verbetering van de kwaliteit en de verkooporganisatie worden bevorderd. Nationalistische kringen eischen in plaats daarvan de industrialisatie van Spanje. In zekere mate is die reeds geschied; maar zij is aan grenzen gebonden, in de eerste plaats door het gemis aan betrouwbare arbeidersbevolking. Dan staan voor deze industrie als afzetgebieden alleen Spanje zelf met 22 en Portugal met 6 millioen inwoners open; export naar landen buiten het schiereiland is wegens de ongunstige ligging en wegens de stijging van de prijzen der goederen tengevolge van hooge invoerrechten op machines, grondstoffen en halfabrikaten niet mogelijk. In deze omstandigheden krijgt de winning van delfstoffen (lood, ijzererts enz.) grotere beteekenis; om deze op te voeren en daarmee de koopkracht van het land voor de voortbrengselen van eigen en vreemde industrieën te vergrooten, daarvoor zullen na herstel van de stabiliteit der valuta buitenlandsche gelden in voldoende mate beschikbaar zijn.

H. Buys.

DE ENGELSCHEN BANKIERS EN DE VRIJHANDEL.

De bewuste verklaring van de Engelsche bankiers is, om een bekend beeld te gebruiken, gevallen als een knuppel in het handelspolitieke hoenderhok in Engeland... en ook in Nederland.

Econ.-Stat. Berichten van 9 Juli bevat bijv. een artikel van Prof. G. M. Verrijn Stuart, waarin die resolutie beschouwd wordt als een „wanhoopsdaad” terwijl er van wordt getuigd: „Zelden zagen wij een stuk, dat zoo ondoordacht is opgesteld als deze bankiers-resolutie.”

Volgens mijn oordeel is de fout van de resolutie, dat zij driekwart eeuw te laat komt. Als toentertijd Engeland met zijn koloniën een tonlie had ingesteld en Nederland met zijn koloniën en misschien ook België en andere weinig protectionistische landen zich daarbij hadden aangesloten, dan had over een groot gedeelte van de wereld vrijhandel geheerscht, terwijl de drang om het voorrecht te hebben in dit groote gebied tolvrij te kunnen leveren, andere staten misschien genoodzaakt had toe te treden.

In plaats van dit te doen heeft men echter gemeend reeds vrijhandel te hebben wanneer men den invoer vrij liet; daardoor de protectionisten in andere landen in de kaart spelende, die niets liever zagen, dan dat de buitenlandsche markt voor hen open bleef, terwijl zij een voorsprong hadden op de eigen markt.

Nu de Engelsche overzeesche bezittingen op invoerrechten zijn ingesteld, zal de verwezenlijking van een tonlie vermoedelijk niet geheel bereikbaar zijn en zal misschien wederzijdsche rechtenverlaging het enig verkrijgbare zijn. Wordt daarbij aan weinig protectionistische staten de mogelijkheid geboden om zich geheel of gedeeltelijk daarbij aan te sluiten, of wordt

hun toegestaan in te voeren tegen betaling van de rechten, die zij zelf heffen en worden daarnaast van de sterk protectionistische staten, zoolang zij nog niet toetreden, rechten geheven ongeveer overeenkomende met de hooge rechten, die zij zelf heffen, dan wordt een sterke prikkel geschapen ter bevordering van den werkelijken vrijhandel, dat is van de vrijheid van invoer gepaard aan de vrijheid van uitvoer. In deze richting, de richting van uitbreiding der gebieden, waarbinnen vrij of vrijer verkeer heerscht, zal m.i. de strijd gevoerd moeten worden om den internationalen vrijhandel te bereiken of te benaderen.

Het wil mij dan ook voorkomen, dat de grondgedachte der resolutie veel goeds bevat, mits inderdaad wordt gestreefd naar het einddoel, dat is: om zooveel mogelijk internationaal wederzijds rechten te verlagen of af te schaffen.

Naar mijn meening is de resolutie in groote trekken te beschouwen als een uiting, dat men genoeg heeft van den eenzijdigen vrijen invoer en dat men het stelsel van wederzijdsche verlaging aan wil hangen.

Dat de uiting in Engelschen bankierskring van dezen gedachtengang, in andere landen niet leede oogen wordt aangezien, is begrijpelijk; en dat deze maatregel, wanneer wij onzerzijds niet op een of andere wijze er partij van kunnen trekken, groote bezwaren voor onzen export kan opleveren, is waarschijnlijk. Veel hangt hier van de uitwerking af. Maar daarom moet men het vraagstuk ernstig en onbevooroordeeld onder de oogen zien. Men kan niet volstaan met nu de Engelsche bankiers en vroeger de regeeringen van vrijwel alle andere landen van oppervlakkigheid en onwetendheid te beschuldigen. Men heeft daarmee vrijwel het omgekeerde van internationalen vrijhandel verkregen.

Trouwens het is niet onbegrijpelijk, dat Engeland, dat in het midden der vorige eeuw aan de spits der wereld-industrie stond en dat met den eenzijdigen vrijen invoer langzamerhand met zijn industrie naar achteren is gedrongen, genoeg heeft van dit stelsel onder welks toepassing men vooruitgang, ontwikkeling, model-installaties, exportsuperioriteit voorspelde en verwachtte. Met het oog op die gefaalde voorspellingen en die te leur gestelde verwachtingen is de resolutie misschien eenigermate als een „wanhoopsdaad” te beschouwen.

Als Engeland onverhoopt het plan aannéemt, een nauwere aansluiting met zijn koloniën tot stand brengt en hogere rechten gaat heffen van andere landen, moet Nederland zien te bewerken, dat het als land, dat lage rechten heft, ook lagere rechten behoeft te betalen dan landen die hooge rechten heffen.

Daartoe is noodig, dat, al of niet via Genève, de meestbegunstigings-clausule wordt gewijzigd, een clausule die, omdat zij landen met hooge rechten even gunstig behandelt als landen met lage rechten, elken prikkel tot rechtenverlaging mist en daardoor den vrijhandel niet bevordert.

J. VAN DUSSELDORP.

's-Gravenhage, 19 Juli 1930.

* * *

N a s c h r i f t. Waar de Heer van Dusseldorp refereert aan onze beschouwing over het manifest van de Engelsche bankiers inzake de handelspolitiek, willen wij niet nalaten om enkele bedenkingen naar voren te brengen, die door het betoog van den geachten schrijver nog niet zijn ondervangen.

Wij noemden de bankiersresolutie ondoordacht en moeten dit standpunt tenvolle handhaven. Immers gemotiveerd wordt de verklaring der bankiers niet. Wie zich tegen een stelsel van vrijhandel wendt, moet eenigermate aannemelijk maken, dat de volkswelvaart daarmee gebaat zal zijn; hij zal moeten aantoonen, dat, wanneer de invoer wordt belemmerd en er dus minder buitenlanders zijn, die ponden sterling beschikbaar krijgen om in Engeland te koopen, niettemin de thans in deplorabelen toestand verkeerende Engelsche invoerindustrieën er niet op achter-

uit zullen gaan; hij zal moeten bewijzen, dat de bloei van beschermende bedrijven niet zal beteekenen verplaatsing, doch vermeerdering van werkgelegenheid; hij zal, als hij een tolonie nastreeft of poogt te benaderen, moeten aangeven, langs welke wegen de partijen tot elkaar zijn te brengen, inzonderheid, wanneer sommige der betrokkenen — in casu verschillende overzeesche deelen van het Engelsche wereldrijk — reeds zeer protectionistisch zijn en al hun best doen om door opvoering van rechten ook de moederlandsche industrie den afzet te bemoeilijken; hij zal de vraag moeten beantwoorden, hoe het moet gaan met den invoer van overzeesche grondstoffen en voedingsmiddelen, en daarbij moeten overwegen, of niet de heffing van invoerrechten op deze goederen de volkswelvaart ernstig zou schaden; hij zal zich tenslotte in de herinnering hebben te roepen, dat in de historie alle pogingen tot het scheppen van groote economische eenheden zijn mislukt, tenzij daarmede een politiek verband gepaard ging, dat heel wat hechter was dan dat van het huidige Britsche Imperium.

Al deze vragen zijn door de Engelsche bankiers onbeantwoord gelaten. Voor een poging tot beantwoording zouden wij het noodige respect hebben betoond, maar een simpele en niet nader gemotiveerde verklaring, dat het nu maar uit moet zijn met Engelslands handelspolitiek, zooals wij die sinds de 2e helft der 19e eeuw kennen, verdient o.i. niets dan afkeuring, inzonderheid wanneer zij komt van de zijde van overigens gezaghebbende mannen, behept met een nuchter inzicht in economische vraagstukken.

Ook in het betoog van den Heer v. D. hebben wij op bovenstaande vragen het antwoord gemist. Het is tegenwoordig gebruikelijk om een soort van handelspolitieke homoeopathie aan te bevelen, t.w. rechtenverhooging ter uiteindelijke verkrijging van vrijhandel. Het resultaat van deze methode is echter niet een verlaging der tolmuren, maar een wedloop in verhooging tot nadeel van de landen zelf, die aan die verhooging meedoen.

Jarenlang heeft de Engelsche industrie zich vóór den oorlog tegen opkomende buitenlandsche concurrentie zeer behoorlijk weten te handhaven, den „eenzijdigen vrijen invoer” ten spijt. De oorzaak der huidige moeilijkheden moet niet in de lage tolmuren, maar elders worden gezocht, met name in gebrek aan aanpassing aan de na-oorlogsche omstandigheden en te geringen zin voor rationalisatie, terwijl de moeilijkheden door den terugkeer tot den gouden standaard in 1925 — een feit, waaraan thans niet meer te veranderen valt — nog werden verscherpt.

Wie rechtenheffing, „imperial preference”, en dergelijke middelen aanrijst ter bestrijding van de huidige malaise, die speelt de rol van den zachten heelmeeester, die stinkende wonden maakt, en die verwaarloost de grondiger geneesmiddelen, inzonderheid kostenverlaging door loondruk, rationalisatie, zoowel van de productie als van de distributie, versobering der staatshuishouding, teneinde door goedkoopere productie de vraag te stimuleeren, die aan de huidige malaise op den duur een einde zal moeten maken.

G. M. V. S.

Noot. Door verblijf in het buitenland van den schrijver van het Naschrift is zeer tot diens leedwezen de verschijning van dit stukje eenigszins vertraagd.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

NA HET RAPPORT-SIMON.¹⁾

Prof. Dr. P. Geijl te Londen schrijft ons:

Zoolang het rapport van de commissie-Simon niet verschenen was, wachtte heel de politieke wereld in ademlooze spanning af wat het bevatten zou. Sedert het er is en iedereen zich van den geest en de strekking ervan een denkbeeld heeft kunnen vormen, is

¹⁾ Zie over het rapport Simon E.-S. B. van 16 Juli jl.

de groote vraag geworden: in hoever beheerscht het den toestand? Dat de orakelspreuken van Sir John Simon en zijn Engelsche collega's niet zoo maar in de werkelijkheid omgezet zouden kunnen worden en een oplossing vormen van het Indische vraagstuk, dat wist natuurlijk iedereen wel. De commissie kon op zijn best een eenheidsfront in Engeland verwezenlijken en toen men wist dat zij eenstemmig rapporteeren zou, leek de kans daarop niet kwaad.

Maar geen vruchtbare bestuurshervorming in Indië is denkbaar zonder de medewerking van althans een niet te onaanzienlijk deel van de Indische openbare meening. Hiervan waren Simon en de zijnen zelf zoo overtuigd, dat hij om de actie der nationalistischen tegen de commissie te bezweren in October van het vorige jaar aan den eerste-minister voorstelde, dat de regeering haar definitieve ontwerpen niet onmiddellijk op het rapport, dat toen nog in bewerking was, baseeren, maar eerst een conferentie beleggen zou, waarin zij met vertegenwoordigers van de vorstenstaten zoowel als met vertegenwoordigers van Britsch-Indië in engeren zin van gedachten zou kunnen wisselen. Ik zeg om de vijandigheid der nationalistischen te bezweren; de reden, die Simon opgaf, was, dat de betrekkingen van Britsch-Indië en de vorstenstaten van zoo groot belang bleken voor de toekomstige bestuursontwikkeling en dus in het bijzonder onder de oogen gezien moesten worden; maar er is niet aan te twifelen, of hij hoopte, en MacDonald, die zijn voorstel na overleg met de andere partijleiders aannam, hoopte, dat op die wijze de Indische opinie tot samenwerking te krijgen zou zijn.

Niet zoodra was dus het rapport verschenen, of de conferentie kwam in het middelpunt van de belangstelling. De ontvangst van het rapport in Indië was echter een bijster slechte voorbereiding voor dat conferentie plan. De heele Hindoe-gemeenschap nam tegenover de voorstellen van Simon een zoo vijandige houding aan, dat confereeren erover weinig zin kon hebben. Weliswaar deden de Mohammedanen, die het over de waarborgen van hun minderheidspositie met de Hindoe-nationalisten nooit eens zijn kunnen worden, aan die felle verwerping niet van harte mee; en de vorsten, die van de nationalistischen niets goeds te verwachten hebben, zijn nog veel eerder bereid om zich met de Engelsche regeering te verstaan. Maar een conferentie, terwijl al de meer extreme Hindoe-leiders in de gevangenis zitten, terwijl de gematigde elementen zich afzijdig houden, — daar was toch weinig van te verwachten.

Wat nu te doen? Er waren twee mogelijkheden. Of wel men kon zeggen: de voorstellen van Simon, behoudens wijzigingen waarover wij bereid zijn ter conferentie te overleggen, zijn het meeste, waartoe Engeland op dit oogenblik te bewegen is; zij zijn het resultaat van de onderzoekingen van vertegenwoordigers van alle Britsche partijen; als op hun grondslag geen samenwerking te bereiken is, dan schiet er ons niets anders over dan voort te gaan om het gezag, dat zich in onze handen bevindt tot handhaving van rust en orde te gebruiken. Maar men kon ook trachten om die samenwerking, die op den grondslag van het rapport niet te verkrijgen scheen, dan maar te verkrijgen door te verstaan te geven, dat het rapport Engeland's laatste woord niet is, dat men ter conferentie van vorenafaan zal kunnen beginnen.

Die laatste tactiek is zonder twijfel de tactiek der regeering en daarmee is aan de eensgezindheid der Engelsche openbare meening, die door de eenstemmigheid der commissie bevestigd scheen te moeten worden, meteen een einde gekomen.

Het is niet alleen de Labour-regeering hier te lande, die door een begrijpelijken afkeer om in Indië tot een naakte machtspolitiek te moeten geraken daartoe gedreven wordt; het is de Indische regeering zelve, onder den conservatieven onderkoning Lord Irwin, die er aanstonds toe neigde. De eerste geruchten, waarvan de Engelsche conservatieven op-

geschrikt zijn en die hen den wapenkreet hebben doen aanheffen: „Stand-by the report”, kwamen uit Indië en betroffen de houding van de regeering te Simla. Daar werd, zoo heette het, te verstaan gegeven, dat ook de onderkoning en zijn omgeving teleurgesteld waren door het rapport, maar dat alles op de conferentie in October terecht kon komen. En toen verontruste conservatieven in Engeland de regeering met vragen begonnen te bestoken, en haar in het bijzonder tot de verzekering zochten te pressen, dat het rapport door haar zelve ingediend en als grondslag van de besprekingen gehandhaafd zou worden, kregen zij nul op het rekest. Al de antwoorden van Wedgwood Benn bleven ontwijkend, d.w.z. zij waren erop berekend om voor de conferentie de grootst mogelijke vrijheid te verzekeren en haar daardoor in de oogen van de Indische nationalistên zooveel mogelijk van de connectie met het aanstootelijke Simon-rapport te bevrijden.

De ergernis hierover in conservatieve kringen, waar men eerst vond, dat het Simon-rapport zelf eigenlijk al veel te ver ging (in het bijzonder door de politiek onder de provinciale regeeringen te brengen), was zeer groot. Een bepaalde botsing is nog vermeden, doordat de regeering toegaf, dat niet zijzelf alleen, maar ook de beide andere partijen door zelf aan te wijzen vertegenwoordigers aan de conferentie deel zouden nemen. Die toegeving was niet te vermijden. De regeering is tenslotte een minderheidsregeering. Zoodra de conferentie zoo geweldig belangrijke beslissingen moet gaan nemen en tegelijkertijd omtrent de vraag, hoever men over het rapport van Simon heen zal mogen gaan, tusschen de verschillende politieke richtingen hier te lande verschil van meening bestaat, kan MacDonald de toekomstige ontwikkeling niet zonder overleg met conservatieven en liberalen regelen. Als de Indische politici verstandig zijn en eenig begrip hebben van Engelsche toestanden, zullen zij moeten inzien, dat een conferentie met de Labour-regeering alleen weliswaar misschien aangenamer, maar op den duur nutteloos zou zijn.

De uitnoodiging aan Baldwin en Lloyd George was dus onvermijdelijk, ofschoon de regeering zeker gevreesd moet hebben, dat zij de kansen op een gewenschte deelneming uit Indië weer zou verminderen. Maar daar heeft zij dan tegenover weer de uitsluiting van Sir John Simon of een der andere leden van zijn commissie kunnen stellen, die in dezelfde mate als zij de ergenis van conservatieven en liberalen (vooral conservatieven) in Engeland wekte, voldoening aan de Indische nationalistên schenken moest.

Het gevolg van dit alles is inderdaad, dat het rapport-Simon den toestand volstrekt niet meer beheerscht. De vraag is nu allereerst of er een eenigermate representatieve deelneming van Indische nationalistên aan de conferentie verkregen zal kunnen worden. Indische gematigden voeren daartoe op dit oogenblik onder goedkeuring van den onderkoning onderhandelingen met Gandhi en andere extremisten in de gevangenis. Deelneming van die mannen zonder voorafgaande toezegging van „dominion status” is al hoogst onwaarschijnlijk. Dat de regeering die toezegging geven zou, is niet minder onwaarschijnlijk, daargelaten nog dat zulk een toezegging, gezien haar positie, weinig waarde zou hebben. Het is echter mogelijk, dat de Indische gematigden zonder de extremisten deel zullen nemen. Wat is er dan van de conferentie te verwachten? De elementen van het vraagstuk zijn zoo talrijk en zoo moeilijk overeen te brengen, dat daarop werkelijk geen antwoord te geven valt, behalve dit negatieve, dat de kansen op een bevredigende uitkomst ver van schitterend lijken. De Hindoe-leiders zullen het een ver van gemakkelijke taak vinden om het met hun Mohammedaansche landgenooten en met de vorsten eens te worden; dit is trouwens een overweging, die hun geestdrift voor de conferentie bekoelen moet. De stemming onder

de Engelsche conservatieven is scherp tegen meer concessies, terwijl in de Labour-partij velen een breuk met Indië tot elken prijs vermijden willen. Men heeft langen tijd in politieke kringen buiten de Arbeiderspartij het lot gezegend, dat in deze kritieke tijden een Arbeidersregeering zich met de verantwoordelijkheid voor de Indische politiek belast. In oppositie zou de partij zeker veel gereedelijker in het vaarwater van de Indische extremisten geraakt zijn. Maar zooals het zich nu laat aanzien, is het niet onwaarschijnlijk, dat de conferentie een toestand scheppen zal, waarin de Arbeidersregeering de verantwoordelijkheid van zich zal wijzen. In dat geval zou de Indische politiek pas recht de inzet van den Engelschen partijstrijd worden, — een vooruitzicht wel geschikt om ieder bezadigd Engelschman te benauwen.

DE ONTWIKKELING, RATIONALISATIE EN VOORUITZICHTEN VAN DE CHEMISCHE INDUSTRIE.

De heer J. Davidson Pratt te Londen schrijft ons:

Indien de wereld zoo georganiseerd en samengesteld ware, dat zij als één grooten staat zou kunnen worden beschouwd, dan konden dezelfde grondbeginselen en methoden, zoowel voor de nationale als internationale rationalisatie, worden aangewend. Dan zou het mogelijk zijn de productie over de meest economische centra te verdeelen en de beste schikkingen te treffen voor de goedkoopste voortbrenging van goederen. Deze ideale regeling is echter helaas geheel onuitvoerbaar onder de tegenwoordige politieke verhoudingen. Elk der talrijke afzonderlijke wereldstaatjes wenscht zijn eigen economische zelfstandigheid te bewaren en zich tegen mogelijke vijandige aanvallen te beschermen. Dit beteekent, dat in vele landen industrieën in het belang der nationale welvaart moeten worden in stand gehouden, die veel economischer en veel beter elders zouden kunnen worden georganiseerd.

Derhalve kunnen vele methoden van nationale rationalisatie niet practisch worden toegepast en het schijnt wel, dat de internationale rationalisatie beperkt zal moeten blijven tot overeenkomsten, die de productie en de prijzen in de verschillende productielanden en de toewijzing van de afzetgebieden regelen. Op deze wijze zou de wereldproductie van elke soort goederen gereguleerd kunnen worden overeenkomstig de wereldbehoefte aan deze goederen, en zou onnoodige concurrentie kunnen worden uitgeschakeld. Dergelijke internationale overeenkomsten zouden het beste gesloten kunnen worden tusschen industrieën, die reeds op een nationale basis gerationaliseerd zijn, en omdat de partijen, die bij de besprekingen over dergelijke overeenkomsten gewicht in de schaal zullen leggen in verhouding tot het kapitaal, dat zij vertegenwoordigen, schijnt het noodzakelijk, dat de industrie van elk land vooraf op een rationeele basis moet worden georganiseerd, indien zij een eigen plaats in de wereldproductie en -afzet wil innemen. Het vraagstuk van de internationale rationalisatie zal zich waarschijnlijk in de naaste toekomst voordoen ten aanzien van de kolenindustrie, hetgeen een belangrijke en waardevolle proefneming zal beteekenen, die door alle andere industrieën zorgvuldig dient te worden gevolgd.

* * *

Alle landen met een belangrijke chemische industrie hebben zich practisch in de richting van rationalisatie van deze tak van nijverheid bewogen. In Groot-Brittannië werd door fusie van verschillende maatschappijen de Imperial Chemical Industries opgericht, waardoor de geheele zware chemische industrie van het land en een belangrijk gedeelte der verstoffindustrie practisch werden samengevoegd. In de overige verstoffindustrie en in de fijne chemische industrie vallen weinig teekenen van eenigen maatregel in deze richting te bespeuren. De teerdistillatie-industrie heeft gedurende de laatste jaren een

aantal groote geographische groepen gevormd door fusie van ondernemingen, die in een speciaal gebied werken. Van jongeren datum is de vorming van de Lancashire tar distillers en van de Scottish tar distillers. De oprichting van de Scottish Agricultural Industries Ltd. in 1928 was de eerste schrede op den weg tot rationalisatie van de Schotsche meststoffen-industrie. De zeepindustrie wordt door Levers vertegenwoordigd en haar overeenkomst met de Margarine Union betekent een andere belangrijke vooruitgang in de organisatie.

In Duitschland heeft men de groote I. G. Farben, terwijl de fusiebeweging in de Vereenigde Staten steeds aanhoudt, hoewel zij in dit opzicht eenigszins wordt tegengewerkt door de anti-trust wetgeving.

Frankrijk biedt een uitstekend voorbeeld van een soort rationalisatie, die gedeeltelijk op fusie en gedeeltelijk op associatie berust. Het Fransche temperament leent zich niet tot amalgamatie op groote schaal, zooals de Imperial Chemical Industries of de I. G. Farben, waardoor in dat land een aantal middelgroote ondernemingen of groepen bestaan, zooals de St. Gobain, Kuhlmann en Poulenc-Rhône, die samenwerken door middel van een commissie, die als een coördineerend lichaam werkt. Dit plan van coöperatie en rationalisatie wordt vergemakkelijkt door de nauwe aaneensluiting, die tusschen de verschillende concerns tot stand is gekomen, doordat zij vaak dezelfde commissarissen hebben en aandeelen in elkanders ondernemingen bezitten.

Tot dusverre werden er nog maar weinig pogingen aangewend om tot internationale rationalisatie te komen. Daartoe behoort echter de exploitatie-overeenkomst, die de I. G. Farben met de Fransche en Zwitsersche verfstoffenindustrieën heeft afgesloten en de jongste overeenkomsten tusschen Imperial Chemical Industries, I. G. Farben en Chileensche regering over de bereiding van synthetische stikstof en sodanitraat. Deze overeenkomsten zijn binnen het kader van haar werkzaamheden zeer beperkt, vergeleken met de voorbeelden van nationale rationalisatie, waarop zoo juist de aandacht werd gevestigd. Dit is zeer begrijpelijk om redenen, die ik bij de bespreking van de internationale rationalisatie noemde.

In het Britsche Imperium bestaat een zeer gunstige gelegenheid voor een werkelijk uitgebreid en doeltreffend schema voor rationalisatie. De Britsche koloniën en Dominions zijn practisch in staat om alle benoodigde grondstoffen te leveren en een goed rationalisatieplan, waardoor deze bronnen op een werkelijk grootsche basis zouden kunnen worden aangewend en ontwikkeld, zou ongetwijfeld tot den voorspoed en de welvaart van alle deelen van het rijk bijdragen en menig onafgedaan arbeids- en industrieel vraagstuk tot oplossing brengen.

Men zou naar de voorwaarden kunnen vragen, die de rationalisatie zouden vergemakkelijken. In de eerste plaats zouden de noodige stappen moeten worden genomen, op het moment, waarop de financiële toestand van de industrie nog sterk is. De noodzakelijke reorganisatie vereischt, met het oog op de modernisatie van de installaties van een fabriek, veel geld en het zal niet mogelijk zijn hiervoor de benoodigde middelen te verkrijgen, indien de industrie haar reorganisatie uitstelt, totdat zij in financiële moeilijkheden verkeert. De wil, om te reorganiseeren moet, zooals vanzelf spreekt, bestaan, en het nieuwe schema moet vastberaden en met de loyale medewerking en den steun van alle betrokken partijen worden doorgevoerd. Halfslachtige pogingen zullen waarschijnlijk noodlottig zijn. De voorbereiding van het vereischte schema zal worden vergemakkelijkt, indien nauwkeurige gegevens omtrent de productie, zoowel reële als potentiële, de productiekosten van elk der betrokken ondernemingen, en de binnen- en buitenlandsche behoeften bestaan. Dit omvat het bijbrengen en aanvullen van gegevens, die bij de Britsche ondernemingen niet steeds verkrijgbaar zijn

en het gebruik van een uniform systeem voor de kostprijsberekening, waardoor een betrouwbare maatstaf wordt verkregen voor vergelijking van de gegevens van de verschillende fabrieken. Met andere woorden een goed statistisch systeem en gestandaardiseerde methoden voor kostprijsberekening in een industrie zullen voor elk reorganisatieplan onmisbaar zijn. Helaas wordt de waarde van statistische gegevens in Groot-Brittannië nog nauwelijks ingezien, hoewel op dit gebied gedurende de laatste twee jaren een welkome verandering haar intrede doet.

Elke industrie behoort dit vraagstuk in studie te nemen en haar organisatie in het licht daarvan te bezien, teneinde na te gaan of en in hoeverre verspilling van kracht en materiaal kan worden voorkomen en haar productie-capaciteit kan worden verhoogd.

Het is niet noodzakelijk om de industrie te vertrusten, te rationaliseeren, of om alle vormen van mededinging geheel uit te schakelen. Van essentieel belang is echter, dat de concurrentie, die leidt tot onnoodige productie en afbrekende prijsvermindering plaats maakt voor een wederzijdsche overeenkomst op basis van een gemeenschappelijke productie- en verkoopspolitiek. Dit kan slechts tot stand komen door algeheele waardeering van de behoefte aan een dergelijke overeenkomst van de zijde van alle belanghebbenden en met onverdeelde samenwerking van alle betrokken ondernemingen. Een dergelijke samenwerking werd gedurende den oorlog met succes doorgevoerd, teneinde den dreigenden aanval het hoofd te bieden en er is geen reden, waarom dezelfde toestand niet bereikt zou kunnen worden, teneinde een gevaar af te wenden dat, hoewel minder zichtbaar en verder verwijderd, waarschijnlijk niet minder ernstig zal zijn, voorzover dit het industriële leven van de wereld betreft.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: Tot einde Juli waren er geen teekenen, die er op wezen, dat de aanhoudende daling van de groothandelsprijzen tot stilstand was gekomen. Op 31 Juli vertoonde ons indexcijfer (77.6) een daling van 1.5 pCt. gedurende de afgelopen maand en 17.2 pCt. in vergelijking met een jaar geleden. De voornaamste bewegingen ziet men in onderstaande tabel.

Gemiddelde 1927 = 100

	Juli 1929	April 1930	Mei 1930	Juni 1930	Juli 1930
Granen en Vleesch....	103.5	84.9	82.0	82.2	84.2
Andere voedings en ge- notmiddelen.....	84.7	80.8	79.0	77.8	76.3
Weefstoffen.....	91.6	72.9	71.1	66.5	63.6
Delfstoffen.....	96.1	85.6	84.3	82.8	82.1
Diversen.....	91.0	83.2	84.4	84.1	81.5
Totaal.....	93.7	81.6	80.6	78.8	77.6

Het geringe herstel van het gemiddelde van de twee voedingsmiddelengroepen was voor het grootste deel toe te schrijven aan de zuivere seizoenstijging van de aardappelprijzen. Argentijnsch rundvleesch, cacao en boter waren eveneens duurder, terwijl aanzienlijke dalingen van de prijzen van gerst, haver, schapenvleesch, varkensvleesch, thee en koffie plaatsvonden. Met uitzondering van Engelsche wol en zijde, bewogen de prijzen in de groep „Weefstoffen” zich opnieuw in dalende richting; hennep- en jute-prijzen waren aanzienlijk lager. In de groep „Delfstoffen” waren huisbrandkolen goedkooper, terwijl de tin-, koper- en zinkprijzen verder daalden. In de groep „Diversen” hadden de voornaamste veranderingen betrekking op de sterke prijsdalingen van lijnolie en rubber. De veranderingen vergeleken met een maand en een jaar geleden blijken uit onderstaande tabel:

	Indexcijfer Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met	
	vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar
Tarwe (buitenl.) ...	- 1,9	- 40,9	Katoen (Am.)	- 4,1	- 31,4	Hout (Eng.)	..	..
" (Eng.)	- 2,9	- 26,7	" (Egypt.)	- 2,0	- 28,1	" (Zweedsch) ..	..	- 5,3
Meel	- 2,0	- 26,4	Garen	- 2,2	- 23,7	Cement	..	..
Gerst	- 13,5	- 36,3	Laken	- 1,5	- 15,3	Huiden	+ 1,9	- 3,8
Haver	- 7,7	- 37,4	Wol (Eng.)	+ 6,5	- 28,3	Leder	..	+ 7,5
Maïs	+ 1,8	- 33,7	" (Austr.)	- 7,4	- 35,9	Benzine No. 1....	..	..
Rijst	- 3,6	- 19,1	" (tops)	- 3,6	- 28,3	Petroleum	..	..
Aardappelen	+ 100,0	+ 50,0	Zijde	..	- 36,6	Stookolie	..	..
Rundvleesch (Eng.)	+ 2,8	- 10,3	Vlas	- 3,4	- 20,0	Lijnolie	- 12,8	- 2,1
" (Arg.)	+ 16,6	+ 20,7	Hennep	- 15,0	- 48,1	Talk	- 5,0	- 22,1
Schapenvl. (Eng.) ..	- 6,4	+ 7,3	Jute	- 13,5	- 36,4	Rubber	- 17,0	- 52,8
" (N. Z.)	- 4,2	- 18,4	Weefstoffen	- 4,4	- 30,6	Soda	..	..
Varkensvl. (Deensch)	- 12,9	- 29,6	Ruw-IJzer	+ 1,5	- 6,9	Amm. Sulphaat ...	..	- 24,1
Granen en Vleesch..	+ 2,4	- 18,6	Stalen rails	..	..	Creosoot	+ 3,4	- 19,5
Thee	- 8,4	- 6,6	IJzeren staven ..	..	..	Diversen	- 3,1	- 10,4
Koffie	- 6,5	- 9,4	Blik	..	- 1,4			
Cacao	+ 4,4	- 4,1	Kolen (Welsch) ...	..	..			
Rietsuiker	- 4,5	- 9,7	" (Dur. Gas.) ..	- 1,6	- 6,1			
Bietsuiker	- 2,9	- 12,9	" (huisbrand) ..	- 5,0	- 5,0			
Kaas (Can.)	..	- 17,0	Lood	+ 1,3	- 18,5			
Boter (Deensche) ...	+ 6,8	- 8,8	Tin	- 1,4	- 36,8			
Kokosolie	- 5,3	- 16,1	Koper	- 2,0	- 34,1			
Tabak	..	..	Ongez. Zink	- 2,0	- 34,3			
Andere voedings- en Genotmiddelen...	- 1,9	- 9,9	Delfstoffen	- 0,8	- 14,6			

De volgende tabel toont het verloop van ons indexcijfer, herleid tot een percentage van 1913:

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen	Totaal
1913	100	100	100	100	100	100
Gemiddelde 1925..	168.4	204.2	194.6	139.8	126.2	160.9
" 1926..	151.7	195.3	152.6	149.8	120.7	149.4
" 1927..	147.6	202.2	157.0	125.1	116.1	143.7
" 1928..	152.9	189.7	165.0	115.2	111.2	140.9
" 1929..	143.0	173.5	144.7	119.6	105.0	132.8
Einde Juli 1929..	152.7	171.3	143.8	120.2	106.6	134.6
" Aug. " ..	149.5	174.3	143.9	120.4	105.6	134.5
" Sept. " ..	141.4	175.1	137.7	120.3	106.2	131.9
" Oct. " ..	139.3	171.9	133.7	118.3	105.3	129.6
" Nov. " ..	133.7	169.9	131.2	115.6	104.2	126.9
" Dec. " ..	136.2	169.1	129.6	115.6	103.5	126.9
" Jan. 1930..	131.6	168.0	120.4	115.8	102.1	123.7
" Feb. " ..	126.0	167.8	117.2	113.2	101.0	121.0
" Maart " ..	125.0	167.2	114.6	112.3	99.2	119.4
" April " ..	125.3	163.4	114.4	107.1	96.6	117.2
" Mei " ..	121.0	159.7	111.6	105.4	98.0	115.8
" Juni " ..	121.3	157.3	104.4	103.5	97.6	113.2
" Juli " ..	124.2	154.3	99.8	102.7	94.6	111.5

Indien men 1924 op 100 stelt, bedraagt het indexcijfer voor de afgelopen maand 67.1, in vergelijking met 68.1 einde Juni en 81.0 een jaar geleden.

Voorts volgt hier nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen.

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch- land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederland ³⁾	Japan
November 1913..	70 ⁴⁾	100 ⁶⁾	100	100	100 ⁷⁾	100	100	100
November 1918..	..	358	438	..	..	367	392	214
Hoogste 1920..	..	591	679	..	325	366	297	322
Gemiddelde 1925..	103 ⁵⁾	(Apr.) 555	(Apr.) 646	142 ⁵⁾	..	161	155	202
" 1926..	100 ⁵⁾	703	654	134	145	149	145	179
" 1927..	95	618	527	138	142	146	148	170
" 1928..	98	621	491	140	145	148	149	171
" 1929..	96	611	481	137	141	140	142	166
Juni " 1929..	96	611	480	135	139	139	141	168
Juli " ..	98	613	477	138	143	140	141	166
Augustus " ..	98	597	474	138	143	141	142	165
September " ..	98	597	472	138	142	140	141	164
October " ..	96	590	470	137	142	138	140	163
November " ..	94	584	464	136	140	135	137	160
December " ..	94	576	459	134	139	134	135	155
Januari 1930..	93	565	453	132	136	131	131	152
Februari " ..	92	565	445	129	133	128	126	151
Maart " ..	91	554	436	126	131	125	122	148
April " ..	91	549	429	127	129	124	122	146
Mei " ..	89	542	420	126	128	123	118	..
Juni " ..	..	533	412	124	126	123	118	..

1) Bureau of Labour. 2) Stat. Reichsamt. 3) Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. 4) 1926 = 100. 5) Jaargemiddelde. 6) Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. 7) Midden 1914 = 100.

De volgende opmerkingen zijn ontleend aan de desbetreffende maandpublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek en hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers 1913 = 100.

Bij beschouwing der indexcijfers over Juni 1930 in vergelijking met die der voorgaande maand, blijkt, dat het algemeen indexcijfer gelijk is gebleven, dat der voedingsmiddelen echter met 3 punten is gestegen. De stijging is te wijten aan de prijsstijging van aardappelen; was de gemiddelde prijs hiervan in Mei jl. nog f 2.70 per 100 KG., in Juni steeg deze tot f 3.36, of met ruim 200 pCt. Laat men dit artikel voor beide maanden buiten beschouwing, dan zou het indexcijfer der voedingsmiddelen in vergelijking met de maand Mei in stead van een stijging met 3 punten, een daling met 4 punten vertoonen; het algemeen indexcijfer zou dan eveneens 4 punten zijn gedaald. Tegenover een prijsstijging van 6 artikelen (nl. suiker en thee, elk met 1, rundvleesch en lijnolie elk met 4 boter met 7 en aardappelen met 157 punten), staat een prijsdaling van 31 artikelen (16 voedingsmiddelen) met in totaal 208 punten (w.o. hooi met 28, hars met 22, schapenvleesch met 17, hennep met 13, ruwe katoen met 12, zemelen met 11, en varkensvleesch met 10 punten).

In vergelijking met de prijzen van Mei jl. is in Juni de stijging in procenten als volgt: aardappelen 209.6, boter 7.0, rundvleesch 2.8, lijnolie 2.4, suiker 1.4 en thee 0.9; de daling is voor: hooi 22.7, hars 16.7, zilver 13.6, hennep 12.2, paardehuiden 10.0, zemelen 9.6, rogge 9.2, varkensvleesch en ruwe katoen 8.9, schapenvleesch 8.3, zwavelzure ammoniak 8.2, tin 6.6, runderhuiden 5.2, vlas 5.0, kalfsvleesch 4.9, haver 4.7, steenkolen 4.0, tarwe 3.7, cokes 3.6, eieren en terpentijnolie 3.4, gerst 3.2, groene erwten en alcohol 3.1 en vetleder 3.0 De overige der 31 artikelen, nl. macaroni, koffie, melk, maïs, T-ijzer en hout, daalden met minder dan 3 pCt. in prijs.

Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam.

De indexcijfers der kosten van het levensonderhoud voor Juni 1930, berekend op den grondslag van de prijzen gedurende de periode 1923—1924 = 100, bedroegen:

voor arbeidersgezinnen 91.8 (tegen 92.2 in Maart jl. en 95.7 in Juni 1929) en voor gezinnen van meergegoeden 94.1 (tegen 93.5 in Maart jl. en 96.7 in Juni 1929).

Bij de eerste groep van gezinnen is er dus sedert

het vorige kwartaal een daling van 0.4 pCt., bij de tweede een stijging van 0.6 pCt. Beide indexcijfers zijn echter niet onbelangrijk lager dan in Juni 1929.

Een nadere ontleding van de cijfers leert, dat de algemeene daling, welke zich sedert eenige maanden in de groothandelsprijzen voordoet, zich nog steeds in betrekkelijk geringe mate in de beweging van de indexcijfers der kosten van het levensonderhoud afspiegelt, doch dat zich in hoofdzaak de seizoensinvloeden hebben doen gelden, welke ieder jaar in het voorjaar optreden. Deze invloeden werken in tweeërlei richting: melk en vetten hebben in de berekeningen een dalende tendens, terwijl groenten, aardappelen en fruit in verband met den aanvoer van de voorjaarssoorten de neiging hebben het indexcijfer te doen stijgen.

Ook in het afgelopen kwartaal waren deze bewegingen aan het werk. Had evenwel in 1929 (en ook in voorgaande jaren) de verhooging bij fruit, groenten en aardappelen tengevolge, dat de daling bij melk en vetten geheel te niet gedaan werd en dat zelfs tenslotte nog een stijging overbleef (0.3 pCt. voor de arbeidersgezinnen, 1.2 pCt. voor de beter gesitueerden), in 1930 was dit voor de arbeidersgezinnen niet het geval, terwijl voor de beter gesitueerden de invloed van de stijging, indien niet geheel verdwenen, dan toch in sterke mate werd verzwakt; bij de beter gesitueerden was bovendien het prijsverschil van aardappelen tusschen Maart en Juni dit jaar kleiner dan verleden jaar, doordat vooral de fijnere kwaliteiten in Juni 1929 hoog in prijs waren.

De seizoensverhoogingen hebben dus ditmaal minder gewicht gehad op de bepaling van de cijfers. Verscheidene oorzaken hebben daartoe bijgedragen.

In de eerste plaats was de verlaging bij melk en vetten in 1930 grooter dan in 1929. Voor zoover de rubriek vetten aangaat, komt dit, behalve door een grootere prijsvermindering van natuurboter zelf, ook hierdoor, dat in 1929 de daling bij natuurboter gecompenseerd werd door een stijging bij spek (voor

	Arbeidersgezinnen. Gemiddelde inkomsten f 1902 per gezin.			Gezinnen v. meergeg. Gemiddelde inkomsten f 8527 per gezin.		
	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal
Gemidd. uitgave p. gezinseenheid ³⁾ in centen gedurende het jaar 1 Oct. 1923-30 September 1924 ⁴⁾	493	608½	1101½	925½	2900	3825½
Bedragen in centen, welke per gezinseenheid zouden zijn uitgegeven, indien besteed aan hetzelfde als in het jaar 1 Oct. '23-30 Sept. '24 in:						
Juni 1928....	476½	588	1055½	3803	12851	16654
Sept. 1928....	465	589½	1064½	3797	12850	16647
Dec. 1928....	460½	586½	1047½	3823	12847	16670
Maart 1929....	456½	592½	1049	3756	12833	16589
Juni 1929....	463	590	1053	3936	12832	16768
Sept. 1929....	448	591½	1039½	3750	12812	16562
Dec. 1929....	455	590½	1045½	3797	12806	16603
Maart 1930....	427½	589	1016½	3513	12734	16247
Juni 1930....	426	586	1012	3622	12700	16322

¹⁾ Brood, beschuit, koek, grutterswaren, melk, kaas, eieren, vleesch, visch, vetten, suiker, andere kruidenierswaren, aardappelen, groenten, fruit, dranken, maaltijden buitenshuis bereid, berek. voed. vacantie buiten A'dam.

²⁾ Kleeding, schoeisel, huishuur, brandstof, gas, electriciteit, toilet-, wasch-, schoonmaakartikelen, woninginrichting huusraad, fondsgelden, contributie, periodieken, rooken, ontspanning, spoor, tram, diversen (incl. hulp in de huishouding).

³⁾ De herleiding tot gezinseenheden geschiedt aldus, dat de man geldt voor 1, de vrouw voor 0,9, een kind in het eerste levensjaar voor 0,15, in het tweede voor 0,2, in het derde voor 0,3 volwassene en zoo geleidelijk opklimmende met 0,05 voor elk leeftijdjaar.

⁴⁾ Voor de arbeidersgezinnen hebben de cijfers betrekking op wekelijkse uitgaven; voor de gezinnen van meergegoeden op maandelijksche uitgaven.

Alleen van de gegevens over 1927 zijn de cijfers voor de laatstgenoemde gezinnen berekend op basis van de wekelijkse uitgaven.

Maanden	Indexcijfers voor arbeidersgezinnen op de basis van		Indexcijfers voor gezinnen v. meergegoeden op de basis van	
	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923-30 Sept. 1924 = 100	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923-30 Sept. 1924 = 100
1911/13	100		100	
Mrt. 1920	213,7		198,3	
Dec. 1920	221,6			
Juni 1921	207,9			
Dec. 1921	190,4			
Juni 1922	186,8			
Dec. 1922	176,3			
Juni 1923	173,5			
Dec. 1923	177,6			
Mrt. 1924	179,1	176,6	176,5	100
Juni 1924	173,3			
Sept. 1924	176,3			
Dec. 1924	180,8			
Juni 1925	179,1			
Dec. 1925	177,2			
Juni 1926	170,9	96,8	171,7	97,3
Dec. 1926	167,8	95,0	169,5	96,1
Juni 1927	167,4	94,8	168,9	95,7
Dec. 1927	169,5	96,0	169,3	95,9
Juni 1928	170,4	96,5	170,5	96,6
Dec. 1928	167,9	95,1	169,4	96,0
Juni 1929	169,0	95,7	170,7	96,7
Sept. 1929	169,7	94,4	168,2	95,3
Dec. 1929	167,4	94,8	167,7	95,6
Mrt. 1930	162,8	92,2	165,0	93,5
Juni 1930	162,1	91,8	166,1	94,1

de arbeidersgezinnen daarenboven bij rundvet), terwijl in 1930 de daling bij natuurboter integendeel werd versterkt door een prijsvermindering van laatstgenoemde twee artikelen en bovendien van reuzel.

Daarnaast hebben nog enkele andere posten van het budget eveneens tot de verlaging van het indexcijfer meegewerkt. Dit zijn: brood, beschuit en koek bij de arbeidersgezinnen (prijsverlaging in den loop van Maart jl., welke bij de bepaling van het Maart-indexcijfer voor deze groep van gezinnen nog slechts gedeeltelijk kon worden meegerekend), kaas, kruidenierswaren (onverpakte thee, bij de arbeiders) en, eveneens bij de arbeidersgezinnen, vleesch. Deze laatste vermindering is het gevolg van prijsverlaging der goedkoopere soorten van versch rund-, kalfs- en varkensvleesch, waartegenover de met 1 Mei jl. ingevoerde tariefverhoging der betere kwaliteiten van bevroren rundvleesch zonder effect blijft; bij de beter gesitueerden daarentegen gaf deze tariefverhoging, tezamen met de stijging van sommige vleeschwaren, aanleiding tot een geringe toeneming van de berekende uitgaven, terwijl in 1929 voor de beide groepen van gezinnen van Maart op Juni een vrij groote stijging waar te nemen viel. Eindelijk ook, hoewel in geringe mate: eenige artikelen van de groep kleeding (bij de arbeidersgezinnen), waschartikelen en brandstoffen.

De indexcijfers voor Juni 1930, op de basis van de prijzen vóór den oorlog = 100, bedragen: voor arbeidersgezinnen 162.1 en voor gezinnen van meergegoeden 166.1.

BOEKAANKONDIGING.

The English Investment Trust Companies door George Glasgow met een voorwoord van Dr. G. T. Moody (Eyre and Spottiswoode (Publishers) Ltd., Londen 1930. Prijs Sh. 50.—).

In één vroegere bespreking¹⁾ van enkele boeken over investment trusts vestigden wij de aandacht er op, dat studies van Engelsche schrijvers over deze instellingen zeer schaarsch zijn, ondanks het feit, dat de investment trust-beweging in Groot-Brittannië reeds ongeveer een halve eeuw oud is. Weliswaar geven verschillende Amerikaansche boeken op dit gebied een samenvattend overzicht van de Britsche in-

¹⁾ Zie E.-S. B. van 8 Jan. jl.

stellingen, maar een goede beschrijving van een Engelsch insider, zooals bijv. die van Robinson voor de Ver. Staten, ontbrak tot op heden.

Alleen reeds om deze reden is de verschijning van het boek van Glasgow van beteekenis, hoewel slechts een klein gedeelte (19 blz.) aan een beschouwing over de Britsche investment trusts is gewijd; het overige gedeelte is geheel ingenomen door gegevens over 76 instellingen.

Hoe klein dan ook het beschrijvende gedeelte is, het geeft zeer juist aan, waaraan de kracht van de Britsche investment trusts is toe te schrijven. Want dat de meeste instellingen financieel zeer sterk staan, wordt wel bewezen door de opmerking van den schrijver, dat een persoon, die in 1910 zijn geheele kapitaal in gewone aandelen van één van een bepaald twaalfstal inv. trusts of in alle had belegd, niet alleen gedurende den oorlog geen penny minder inkomen had gekregen, maar op zijn minst zoowel zijn inkomen als zijn kapitaal had kunnen verdubbelen, misschien zijn kapitaal na den oorlog zelfs had kunnen verdrievoudigen.

Dat de meeste Britsche instellingen de beurscrisis van het vorige jaar glansrijk hebben doorstaan — enkele zijn zelfs dit jaar tot verhooging van het dividend overgegaan — was te verwachten, gezien de ervaringen van 1914. Na de crisis van dat jaar konden verschillende investment trusts haar dividend stabiel houden, enkele het zelfs verhoogden en de meesten behoefden haar dividend slechts met een enkel procent te verlagen. Het geheim van dit succes ligt volgens den schrijver in de practijk van „constructive pessimism”, volgehouden sedert een lange reeks van jaren. Bij de nadere uitwerking van dit begrip noemt de schrijver dan enkele principes, die door de Britsche investment trusts streng in acht worden genomen.

In de eerste plaats wijst de schrijver dan op de ver doorgevoerde risicoverdeeling. Het is zeer gewoon, dat een instelling, die £ 2.000.000 controleert, niet meer dan £ 3.000.— in één fonds belegt. Deze risicoverdeeling moet echter gepaard gaan met groote kennis van zaken en een voortdurende zorg om voordeelige veranderingen in de portefeuille aan te brengen.

Verder wordt iedere belegging door goede instellingen beschouwd als een slechte belegging, waarop voortdurend moet worden afgeschreven, zelfs indien de koersen stijgen. Zoo verhaalt de schrijver, dat 4½ pCt. obligaties, waarop gedurende een halve eeuw steeds de interest is betaald en die elk oogenblik op de beurs tegen 75 verkocht kunnen worden in vele gevallen zijn afgeschreven tot 10.

Bij de beste instellingen is de onzichtbare reserve dan ook een belangrijker factor dan de zichtbare. In beide gevallen is het doel om een additioneel inkomen te verwerven en daardoor in staat te zijn de dividendbasis te verhoogden. Zoo is het te begrijpen, dat er in Groot-Brittannië investment trusts zijn, die voor de eerstvolgende jaren een jaarlijksche verhoging van het dividend met 1 pCt. aankondigen. Want — en dit is het derde principe, — de Britsche instellingen keeren in verhouding tot de winst slechts een zeer matig dividend uit en gaan slechts langzamerhand tot een verhoging van de dividendbasis over.

De schrijver heeft in een kort bestek zeer veel materiaal verwerkt en duidelijk aangetoond, dat de groote kracht van de Britsche investment trusts schuilt in haar zeer conservatieve financiële politiek, die sommigen wel wat al te conservatief zal toeschijnen. Het is alleen jammer, dat in dit boek niets over de geografische risicoverdeeling wordt vermeld.

H. M. H. A. VAN DER VALK.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

De Economist. — Haarlem, April 1930.

I. Bos, Een toepassing van den goudwisselstandaard in Nederlandsch West-Indië in 1829; J. J. van Riemsdijk, Een paar losse opmerkingen over den tuinbouw in Nederland. II.

Idem. — Haarlem, Mei 1930.

Mr. M. Dr. J. J. Boasson, De techniek van het vijfjaarsche plan der U.S.S.R.; M. Rinke, Vergelijkbaarheid van handelsstatistieken. Continentaal en Anglo-Saksisch systeem; Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Kantteekeningen bij den strijd over de prijsstabilisatie; I.

Journal des Economistes. — Parijs, 15 April 1930.

E. Payen, Le douzième d'avril. — La ratification du plan Young; R. J. Pierre, Le commerce extérieur des principaux pays en 1929; G. de Nouvion, Les chemins de fer britanniques et l'automobilisme; C. de K., Le marché du crédit en 1929 et le rôle de la banque de Pologne; K., La situation économique de la Lettonie en 1929; B. D. L. L. E., La Ligue du libre-échange.

The Journal of Political Economy. — Chicago, Ill., April 1930.

S. Kuznets, Monetary Business Cycle theory in Germany; Y. S. Leong, Money in circulation in the United States; E. Clark Brown, Price competition in the printing industry of Chicago; Ch. O. Hardy, „Recent economic changes in the United States”.

De Naamlooze Vennootschap. — Amsterdam, 15 April 1930.

Prof. Mr. E. J. J. v. d. Heyden, Het certificatengevaar; Prof. Dr. Ir. J. Goudriaan, Rationalisatie in particuliere en overheidsbedrijven I; Mr. W. Roosegarde Bisschop, Debentures; Prof. Dr. J. Veraart, Het vraagstuk der loonsverhogingen I; Mr. H. Schaapveld, Gemeenschap van vruchten en inkomsten en de rechtsgeldige oprichting eener Naamlooze Vennootschap; Th. Speetjens, Een duizendjarig-rijk.

De Socialistische Gids. — Amsterdam, April 1930, bevat o.a.:

H. B. Waardi Beckman, Over het ontstaan van het beginselprogram; Dr. Ir. Th. van der Waerden, Techniek-economies overzicht, XLI. Nood leert rationaliseren; Duitsland's herstel; Mr. H. J. van Meurs, Internationale beschouwingen; Mr. M. J. A. Moltzer, De strijd tegen den godsdienst in Rusland; Olga Domanevskaja, Het vijfjarig plan van Rusland in de practijk.

Tijdschrift voor Economische Geographie. — 's-Gravenhage, 15 April 1930.

P. Koedijk, Het Rijnverkeer met de voornaamste zeehavens; Prof. Dr. R. Hennig, Zur Frage des Vorhandenseins von Waal und Lek in römischer Zeit; A. J. Zikel, De zeehavens van Texas; Prof. Dr. H. Blink, Bosschen en houthandel in Zuidoost-Europa en Turkije.

Weltwirtschaftliches Archiv. — Jena, April 1930.

Dr. E. Schams, Konstanz und Variabilität ökonomischer Größenbeziehungen; Dr. P. Hermsberg, Statistik und Teuerung. Zur Frage der Messung der Tauschwertschwankungen des Geldes; Dr. A. Boér Jr., Die internationalen Goldbewegungen; Dr. G. A. Studensky, Entwicklungslinien der landwirtschaftlichen Weltproduktion; A. R. Burns, The quantitative study of recent economic changes in the United States; A. G. H. Dent, Economic research work. Its development in Europe and its application in the engineering industries of Great Britain and the United States of America; Dr. H. Steinert, Der polnische Hafen Gdingen als Wettbewerbfaktor in der Ostseeschifffahrt; Dr. R. Heberle, Landwirtschaftliche Wanderarbeiter in den Vereinigten Staaten von Amerika.

CONJUNCTUURGEGEVENS BETREFFENDE DE VEREENIGDE STATEN.

Zie voor vroegere gegevens E.-S. B. van 9 Juli j.l.

Datum	Productie ¹⁾ , Handel en Verkeer																		
	Index van de industriële productie	Productie-index van										Buitenlandsche handel ³⁾							
		Fabrikaten	Mineralen	Steenkolen	Ruwe Petroleum	Koper	Ijzer en Staal	Textiel-goederen	Auto-mobielen	Bouwbe-drijvigheid	Wagon-verladingen	Katoen-verbruik	Aantal fe-werk-gestelden	Betaalde loonen	Invoer		Uitvoer		Uitvoer-overschot
															Totaal	Grondstoff.	Totaal	Fabrikaten	
	Gemiddelde van 1923—1925 = 100												1923—1925 = 100		Mill. \$				
1930																			
Januari	104	102	112	100	132	101	99	103	103	79	97	102	92.9	94.2	311	109	411	192	100
Februari	107	107	109	92	135	95	119	99	110	77	99	94	92.9	97.4	282	99	349	183	67
Maart	104	105	96	81	125	88	113	98	109	111	95	94	92.7	98.0	300	102	370	200	70
April	106	107	104	97	128	90	114	96	109	118	101	100	92.1	96.7	308	106	332	189	24
Mei	104v	104v	103v	92	127	90	111	91v	104	111	98	91	90.4	94.1	285		322		37

¹⁾ De indexcijfers betreffende de productie, de wagonverladingen, het katoenverbruik, het aantal tewerkgestelden en de betaalde loonen zijn ontleend aan het Federal Reserve Bulletin. Wat de index van de industriële productie betreft, deze is samengesteld uit de gegevens van 58 industrieën n.l. 50 van fabrikaten en 8 van mineralen.

²⁾ gemiddelde van Maart—Dec. ³⁾ De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. v) = voorloopig.

Datum	Kapitaalmarkt															Geldmarkt			Prijzen		
	Effectenbeurs						Emissies ³⁾						Callrente ⁴⁾	Primabank-accepten (90 dagen)	Prima handelspapier (4—6 mnd.)	Indexcijfer van groot-hand.prijz. ⁷⁾	Landbouw-producten ⁷⁾	Kosten van Levens-onderhoud			
	Indexcijfer van ¹⁾			Makelaars-teeninge ²⁾	Binnen- en buitenl.			Binnenlandsche			Buitenlandsche Emissies										
	404 Aandeelen	337 Industr. aandeelen	33 Spoorweg-aandeelen		Totaal (zonder conversie)	Conversie	Aandeelen	Obligatiën	Totaal	Privaat-rechtelijke		Publiek-rechtelijke									
	1926 = 100			mill. \$	in miljoenen dollars						1926 = 100			^{1/2} Juli 1914 = 100							
1930																					
Jan.	156	149	137	209	96.5	3.985	747	77	127	620	718	611	107	29	4.31	37-4	43-5	93	101	160	
Febr.	166	156	143	231	96.4	4.168	592	30	155	437	466	388	78	126	4.28	33-7	44-5	92	98	159	
Mrt.	172	163	143	242	97.8	4.656	799	22	123	676	658	516	142	141	3.56	21-3	33-4	91	95	157	
April	181	171	142	264	97.9	5.063	903	55	261	642	730	582	148	173	3.79	24-3	33-4	91	96		
Mei	171	160	136	250	97.9	4.748	1.109	70	424	685	991	847	144	118	3.05	23-5	31-4	89	93		
Juni	153	143	125	224	98.2	3.728	704	69	152	552	533	378	155	171	2.60	18-2	31-2				
Juli						3.689															

¹⁾ Indexcijfers van Standard Statistics Co. ²⁾ Einde v. h. jaar (resp. maand). ³⁾ Ontleend aan The Commercial and Financial Chronicle. De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. ⁴⁾ Stock exchange call loans. ⁵⁾ Renewal rate. ⁶⁾ 40 obl. ⁷⁾ Bureau of Labor Statistics. o) resp. aand. tot. 229, ind. 197, spoorw. 31.

EMISSIES IN JULI 1930.

Staatsleeningen.....	f	5.700.000,—	zijnde:
<i>Oostenrijk</i>			
Intern. Oostenr. Staatsleening £ 500.000 7%			
Sterlingobl. à 95%	f	5.700.000	
<i>Prov. en Gemeentelijke Leeningen¹⁾</i>	„	16.938.440,—	zijnde:
<i>Nederland</i>			
Provincie Noord-Holland	f	5.264.000 4% obl. à 96%	f 5.053.440
Gem. Amsterd.	f	10.000.000	
4% obl. à 95%	f	9.575.000	
Gemeente Delft	f	310.000	
4½% obl. à 100%	f	310.000	
Gem. Eindhoven	f	2.000.000	
4½% obl. à 100%	f	2.000.000	
<i>Bank- en Credietinstellingen</i>	„	2.859.375,—	zijnde:
<i>Duitschland</i>			
<i>Obligatiën</i>			
Deutsche Rentenbank-Kreditanst. (Landwirtschaftliche Zentralbank)	Zw. frs.	6.250.000 6½%	
obl. à 91½%	f	2.859.375	
<i>Electr., Gas-, Tel., Telegr.- en Waterl. Maatschappijen</i>	„	2.985.000,—	zijnde:
<i>België</i>			
<i>Obligatiën</i>			
Société Générale Belge de Production d'Electricité „Intérescaut”	f	3.000.000	
6% obl. à 99%	f	2.985.000	

Spoorweg-Maatschappijen.....	f	4.937.500,—	zijnde:
<i>Canada</i>			
<i>Obligatiën</i>			
Canadian Pacific Railway	Comp. \$	2.000.000 4½%	
30-j. gewaarb. goud-obl. à 98½%	f	4.937.500	
<i>Diversen</i>	„	382.500,—	zijnde:
<i>Nederland</i>			
<i>Aandeelen</i>			
Bouw- en Expl.-Mij. „Oost-Duinlaan”	f	100.000	
aand. à 135%	f	135.000	
<i>Obligatiën</i>			
Bouw- en Expl.-Mij. „Oost-Duinlaan”	f	250.000 6%	
obl. à 99%	f	247.500	
Totaal.....	f	33.802.815,—	

¹⁾ Bovendien conversieleeningen:

Nederland. Gem. Delft f 4.490.000 4½% obl. à 100% en Ned.-Indië. Gem. Bandoeng f 2.500.000 5% obl. à 99½%.

²⁾ Koers voor inschrijvers op f 3000 obl.; 145% voor overige inschrijvers.

Totaal der emissies in Januari....	f	41.591.037,50
Februari ..	„	54.087.375,—
Maart ..	„	72.415.737,50
April ..	„	52.841.147,50
Mei ..	„	34.085.545,—
Juni ..	„	98.691.025,—
Juli ..	„	33.802.815,—
Algemeen Totaal.....	f	387.514.682,50

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table with columns: Data, Londen (£), Parijs (% p.100 fr.), Berlijn (% p.100 Mk.), Amsterdam (% p.100 gld.). Rows for dates from 5 Aug. 1930 to Muntpariteit.

KOERSEN TE LONDEN.

Table with columns: Plaatsen en Landen, Noteerings-eenheden, 26 Juli 1930, 2 Aug. 1930, 4/9 Aug. '30 Laagste/Hoogste, 9 Aug. 1930. Rows for various cities like Alexandrië, Athene, Bangkok, etc.

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

Table with columns: Londen, N.York. Rows for dates 4 Aug. 1930 to 27 Juli 1914.

GOUDPRIJS 2)

Table with columns: Londen. Rows for dates 4 Aug. 1930 to 27 Juli 1914.

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Table with columns: Vorderingen, 31 Juli 1930, 7 Aug. 1930. Rows include Saldo bij de Ned. Bank, Voorschotten aan Ned. Gemeenten, etc.

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table with columns: 2 Aug. 1930, 9 Aug. 1930. Rows include Vorderingen, Saldo bij 's Rijks kas, Verplichtingen, etc.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 11 Augustus 1930.

Main balance sheet table with columns: Activa, Passiva. Rows include Binnenl. Wis. f, sels, Prom., enz. in disc., Papier o. h. Buitenl. in disconto, etc.

Beschikbaar metaalsaldo f 82.998.947,63 Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. 207.497.365,— 1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table with columns: Data, Goud, Circulatie, Andere opelsch. schulden, Beschikk. Metaal-saldo, Dekkingsperc. Rows for dates from 11 Aug. '30 to 25 Juli '14.

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table with columns: Data, Metaal, Circulatie, Andere opelsch. schulden, Discont., Div. rekeningen. Rows for dates from 12 Juli 1930 to 5 Juli 1914.

1) Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
9 Aug. 1930	165.500		270.700	42.100	40.380
2 „ 1930	165.600		266.500	43.500	41.600
26 Juli 1930	163.800		267.400	55.000	34.840
12 Juli 1930	138.794	22.678	278.199	50.834	29.859
5 „ 1930	138.811	23.359	276.887	51.979	30.623
28 Juni 1930	139.204	24.221	273.847	52.966	32.700
21 „ 1930	139.210	24.567	276.238	50.534	33.069
10 Aug. 1929	147.881	23.800	309.669	59.682	23.941
11 Aug. 1928	172.941	14.421	319.402	52.722	38.512
23 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
9 Aug. 1930		117.000		***	53
2 „ 1930		111.900		***	53
26 Juli 1930		126.000		***	51
12 Juli 1930	10.921	35.438	44.910	49.734	50
5 „ 1930	10.840	47.167	46.413	36.684	49
28 Juni 1930	10.652	45.288	45.263	38.042	50
21 „ 1930	10.451	45.944	46.123	39.090	50
10 Aug. 1929	11.496	38.863	125.668	23.839	46
11 Aug. 1928	14.063	27.949	93.156	52.659	50
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

1) Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
6 Aug. 1930	153.595	372.978	39.606	7.960	23.814
30 Juli 1930	153.250	368.377	43.902	6.741	22.292
23 „ 1930	155.034	364.138	49.981	7.098	22.102
16 „ 1930	156.371	365.121	50.359	6.218	20.392
9 „ 1930	156.585	363.804	51.904	6.266	19.911
2 „ 1930	157.228	363.583	52.738	29.917	19.408
7 Aug. 1929	141.432	376.203	23.978	6.835	24.329
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
6 Aug. '30	53.146	8.866	61.552	36.787	40.617	37 ¹⁸ / ₁₆
30 Juli '30	51.666	9.088	60.971	37.405	44.873	41 ²⁸ / ₃₂
23 „ '30	51.356	9.904	67.266	36.207	50.896	44 ¹⁸ / ₁₆
16 „ '30	55.696	10.397	69.588	35.506	51.251	44 ¹⁰ / ₁₆
9 „ '30	54.126	9.264	69.533	36.237	52.782	45 ¹⁸ / ₁₆
2 „ '30	49.076	11.671	84.305	38.063	53.645	40
6 Aug. '29	74.267	8.270	67.127	37.128	35.229	22 ¹³ / ₃₂
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
1 Aug. '30	46.061	379	7.067	23.868	18.946	2.841	3.200
25 Juli '30	45.283	373	7.104	25.207	18.979	2.682	3.200
18 „ '30	44.912	362	6.738	24.123	18.991	2.726	3.200
11 „ '30	44.457	357	6.744	24.068	18.988	2.765	3.200
2 Aug. '29	38.110	122	7.302	26.659	18.544	2.403	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culleren
1 Aug. '30	5.304	2.520	74.008	3.874	5.026	6.888
25 Juli '30	5.395	1.706	72.110	3.958	5.172	8.363
18 „ '30	5.395	1.835	72.293	3.280	4.964	7.351
11 „ '30	5.395	1.605	72.859	3.113	4.459	6.769
2 Aug. '29	5.769	1.727	65.679	6.263	6.483	5.935
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. 2) Sluippost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

12 Augustus 1930.

De tarweprijzen hebben deze week een aanzienlijke verhoging ondergaan, die in enkele dagen tot stand gekomen is. Van 2 tot 6 Augustus zijn namelijk aan de termijnmarkten in Noord-Amerika de prijzen ongeveer 11½ dollarcenten per 60 lbs. en te Buenos Aires en Rosario ongeveer 60 à 70 centavos per 100 KG. gestegen. Deze sterke prijsverhoging is veroorzaakt zowel door de droogte en de hevige hitte, die in de Vereenigde Staten heerschten en die den maïsogst ten eerste in gevaar brachten als door het voortdurende slechte weder in West-Europa, waardoor steeds de kans groter geworden is, dat het zich daar nog op het veld bevindende graan zeer ernstige schade zal ondervinden en voor een groot gedeelte reeds ondervonden heeft. Uit Frankrijk komen steeds lagere schattingen van den tarweogst en reeds wordt daar gesproken van een opbrengst van 25 miljoen quarters tegen 46 miljoen in het vorige jaar. Zoo erg als deze raming zou doen vermoeden, schijnt het er in Frankrijk nog niet voor te staan, maar dat de oogst er zeer slecht gelukt is, staat wel vast. In Italië rekent men op een opbrengst van 27½ miljoen quarters tegen 32 miljoen in het vorige jaar. In Duitschland is het weder niet overal even slecht geweest en daar de opbrengst er ook onlangs geraamd werd op 2 miljoen quarters meer dan in 1929, schijnt er wel kans te bestaan, dat Duitschland kwantitatief een bevestigende opbrengst zal hebben. In Nederland en België echter staat het er slecht voor en ook in Engeland wordt ernstig over het weder geklaagd. Erger dan de tarwe zal in Duitschland waarschijnlijk de rogge geleden hebben, welke omstandigheid echter al evenzeer tot de stijging der tarweprijzen bijdraagt. De wintertarwe in de Vereenigde Staten is echter onder uitstekende weersomstandigheden binnengehaald. Wel heeft in de Vereenigde Staten de opbrengst van zomertarwe onder droogte en hitte te lijden gehad, maar de gezamenlijke tarweopbrengst is er groter dan in 1929. Volgens het op 11 Augustus gepubliceerde Washingtonsche maandbericht bedraagt de opbrengst der wintertarwe 597 miljoen bushels en verwacht men 223 miljoen bushels zomertarwe, tezamen 820 miljoen tegen 806 miljoen in 1929. Uit Canada zijn de berichten deze week niet onverdeeld gunstig geweest en het schijnt, dat ook de Canadeesche tarwe hier en daar geleden heeft onder het droge, warme weder. De ramingen, welke varieeren van 370 tot 400 miljoen bushels, blijven echter tot nog toe gehandhaafd, hetgeen een oogst zal beteekenen van 25 à 30 pCt. groter dan in het vorige seizoen. Tezamen met de zeer groote hoeveelheden tarwe, die er in de Vereenigde Staten en Canada nog zijn overgebleven van den oogst van het vorige jaar, staat het dus wel vast, dat ook dit seizoen in Noord-Amerika een groote hoeveelheid aanwezig zal zijn. Slechts rekent men er in Amerika op, dat wegens den te verwachten zeer slechten maïsogst, een sterke vermeerdering van het verbruik van tarwe als veevoeder zal plaats vinden. Ook dan echter blijft er in Amerika nog zeer veel tarwe voor export beschikbaar, waartegenover dan gerekend kan worden op een vrij wat betere Europeesche vraag dan in het afgelopen seizoen. Er schijnt echter veel kans te bestaan, dat Rusland dit jaar in ruimere mate als exportland van tarwe zal optreden dan het vorige jaar. Volgens officieele Russische berichten zou de graanopbrengst in Rusland aanzienlijk groter zijn dan in 1929 en in de afgelopen week is dan ook tot de gestegen prijzen veel tarwe uit Rusland naar West-Europa verkocht. Ook Roemenië is nu geregeld met tarwe aan de markt, maar uit Zuid-Slavië en Hongarije is ditmaal geen groot aanbod te verwachten, omdat de oogsten daar vrij wat kleiner zijn uitgevallen dan in 1929. Over het algemeen bestaat er nog steeds een niet geringe mate van onzekerheid omtrent de oogstopbrengsten in de verschillende productielanden van het Noordelijk halfrond, doch in wat dan den laatsten tijd bekend is geworden, ligt wel een rechtvaardiging voor prijsstijging. Men mag zich echter wel afvragen, of die niet wat snel in haar werk is gegaan. Reeds waren na 7 Augustus de markten minder willig en een kleine reactie is dan ook, zowel in Noord- als in Zuid-Amerika ingetreden. Het slot was te Chicago en Winnipeg op 11 Augustus 4 à 5½ (Mei te Winnipeg zelfs 6¼) dollarcent per 60 lbs. hooger dan op den 4den, toen reeds een stijging had plaats gevonden. Aan de Argentijnsche fermijnmarkten was de verhoging 15 à 25 centavos per 100 KG., doch ook daar waren de prijzen toen reeds 25 centavos gestegen.

Van het Zuidelijk halfrond blijven de berichten zeer goed. Argentinië meldt uitstekend weder voor de nieuw uitgezaaide tarwe en in Australië meent men zelfs reeds te mogen spreken van de waarschijnlijkheid van een record-

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	3/9 Aug. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	3/9 Aug. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	28.257	786.660	1.102.523	—	35.782	78.382	822.442	1.180.905
Rogge	1.009	270.919	138.518	—	24.650	400	295.569	138.918
Boekweit	402	10.764	13.370	—	1.512	190	12.276	13.560
Mais	36.225	606.536	434.032	4.290	104.804	107.913	711.340	541.945
Gerst	15.846	282.150	260.990	—	21.251	3.137	303.401	264.127
Haver	3.068	122.503	130.562	—	2.812	2.746	125.315	133.308
Lijnzaad	3.153	54.574	103.955	180	168.813	212.840	223.387	316.795
Lijnkoek	3.422	96.493	146.947	—	—	250	96.493	147.197
Tarwemeel	883	75.833	53.311	102	23.459	17.209	99.292	70.520
Andere meelsoorten	65	11.444	11.352	233	475	—	11.919	11.352

oogst, gedeeltelijk als gevolg van den sterk verhoogden uitzaaai.

In Duitschland heeft vooral de rogge-oogst geleden van het slechte weder en terwijl eenigen tijd geleden de opbrengst nog aanzienlijk hooger geraamd werd dan de reeds zeer groote oogst van het vorige jaar, welks afzet zooveel moeite heeft veroorzaakt, meent men nu, dat de opbrengst ver beneden die van 1929 zal blijven. Ook in Nederland ondervindt natuurlijk de rogge veel schade van het regenachtige weder en voor droge rogge, zooals Russische en Roemeensche, blijft de belangstelling zich op het verbeterde peil handhaven. In Noord-Amerika is rogge vast geweest op dezelfde gronden als tarwe. De prijzen zijn te Chicago aanvankelijk voor rogge zelfs sterker dan voor tarwe gestegen, doch later was de reactie ook grooter. Zaken in Noord-Amerikaansche rogge naar Europa konden tengevolge van die prijsstijging deze week nog niet weder plaats vinden.

Uitermate vast is in de afgelopen week maïs geweest. Op 4 Augustus, den eersten markttag der week, was dat nog niet het geval. Tot vrijwel onveranderde prijzen werd toen Donau- en Plata-maïs aangeboden en zelfs was van een vaste stemming weinig te bespeuren na de zeer groote Argentijnsche verschepingen der voorafgegane week. De verschepingen van Plata-maïs hebben van 1 Mei tot 7 Augustus slechts 4,8 miljoen quarters bedragen tegen bijna 9 miljoen in dezelfde periode van het vorige jaar. Daar de laatste Argentijnsche maïsoogst van flinken omvang is geweest en daarvan tot nog toe zoo weinig is afgeladen, was de maïsmarkt in Europa niet vast. Ook de ruime verschepingen uit Zuid-Afrika en de nog altijd vrij gunstige oogstberichten uit Roemenië hadden dezelfde uitwerking. In den loop van 4 Augustus echter is de markt reeds wat vaster gelooopen, terwijl voor aangekomen Donau- en Plata-maïs in Nederland goede kooplust bestond. Daarna echter kwamen in den loop der week voortdurend verontrustende berichten over den maïsoogst van de Vereenigde Staten, die onder de langdurige en hevige hitte sterk heeft geleden. Ook sommige andere soorten veevoeder hadden sterk te lijden en met groote sprongen zijn aan de termijnmarkt te Chicago de prijzen gestegen. De kans op een werkelijk zeer kleinen Noord-Amerikaanschen oogst, welke in de Vereenigde Staten in ruime mate den import van Plata-maïs zou kunnen teweeg brengen, had tengevolge, dat ook voor alle andere maïssoorten een aanzienlijke prijsstijging intrad. De verhoogde prijzen werden in Europa aanvankelijk geregeld betaald en zowel Duitschland, Nederland, België en Frankrijk, als ook Engeland, deden groote, inkoop van Plata-maïs. Daarbij verdween het Roemeensche maïsaanbod vrijwel geheel, hetgeen de vaste markt-

stemming nog in de hand werkte. De verschepingen van Argentinië zijn deze week veel kleiner geweest dan in de vorige, doch de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid heeft nog een vermeerdering ondergaan en is nu van ruimen omvang en vrij wat grooter dan het vorige jaar om dezen tijd. In de tweede helft der week is de omvang der zaken in maïs afgenomen, omdat men ook voor deze graansoort meende, dat de prijsstijging wel wat al te snel had plaats gevonden. Ook is in Noord-Amerika de prijs weder wat beneden het hoogst bereikte punt gedaald, nadat aan de termijnmarkt te Chicago in 4 dagen een prijsstijging van 13 a 14 dollarcenten per 56 lbs. (circa 16 pCt.) had plaats gevonden. Op 11 Augustus was tot de zoo sterk gestegen prijzen de kooplust voor Plata-maïs in Europa tot een minimum gedaald, waartoe ook bijdroeg de flauwe stemming, die intusschen voor gerst was ontstaan. Het op 11 Augustus gepubliceerde Washingtonsche oogstbericht schat den maïsoogst op slechts 2212 miljoen bushels, terwijl de schatting per 1 Juli 2802 miljoen bedroeg. De nieuwe raming duidt dus inderdaad op zeer sterke oogstschade, waarbij men nog in aanmerking dient te nemen, dat de raming per 1 Augustus is opgesteld en de hitte na dien datum nog heeft voortgeduurd. De laatste dagen is daarin echter wel verbetering ingetreden. Maïs sloot te Chicago op 11 Augustus 6½ a 9½ dollarcent per 56 lbs. hooger dan op den 4den. Aan de Argentijnsche termijnmarkten is maïs van 4 tot 11 Augustus 40 a 50 centavos per 100 KG. gestegen, nadat op den 4den reeds een flinke verhooging had plaats gevonden.

Gerst heeft aanvankelijk meegedaan aan de prijsstijging, die voor maïs intrad en de prijzen, welke omstreeks het midden der week in West-Europa voor Donaugerst betaald werden, waren ongeveer 10 pCt. hooger dan enkele dagen te voren. De vraag verminderde echter, vooral, toen Roemenië tot de gestegen prijzen sterk aan de markt kwam en ook wederverkoopters van de hooge prijzen wenschten te profiteeren. In de laatste dagen der week trad geleidelijk eenige verlaging in met sterk aanbod van Roemenië en Duitsche verkoopters, tot tenslotte op 11 Augustus de markt een veel flauwer aanzien kreeg en een niet onbelangrijk gedeelte van de prijsstijging weder verloren ging. Op dat verlaagde prijspeil was echter de vraag in Nederland weder beter. Rusland is den laatsten tijd met gerst niet sterk aan de markt, doch uit Argentinië wordt voortdurend gerst aangeboden, terwijl daarin, ook dikwijls iets beneden de Roemeensche prijzen geregeld zaken worden gedaan.

Ook haver is deze week zeer vast geweest en heeft, toen andere graansoorten reeds weder wat flauwer liepen, die vaste stemming behouden, omdat speciaal de haver-

N. V.

INDUSTRIEELLE DISCONTO MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM

LONDEN

BERLIJN

PARIJS

KOPENHAGEN

Maatschappelijk Kapitaal f 25.000.000.—

Volgestort geplaatst f 12.500.000.—

De Maatschappij financiert de aanschaffing op termijnbetaling van Industrie-machines, Landbouwmachines, Zuivel-installaties, Kantoor- en Winkelmachines, Bedrijfsautomobielen, enz. enz.

zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 31/3 à 32/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik: voor Augustus-verscheping:

Palembang Robusta, 17½ ct.; Benkoelen Robusta, 17¼ ct.; Mandheling Robusta, 18¼ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, 26½ ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
11 Aug.	\$ 6,61	\$ 5,98	\$ 5,81	\$ 5,75
4 "	" 6,45	" 5,83	" 5,63	" 5,56
28 Juli	" 6,45	" 5,92	" 5,82	" 5,74
21 "	" 6,96	" 6,53	" 6,28	" 6,16

Rotterdam, 12 Augustus 1930.

THEE.

In de afgelopen week heerschte er vacantie op de theemarkt, zoowel te Londen als in Amsterdam.

Van belang zijn slechts de intusschen gepubliceerde cijfers der Londensche aanvoeren, afleveringen en voorraden over Juli, afkomstig van pakhuizen, die geacht worden 90 pCt. van het totaal te behandelen.

De 'aanvoeren' beliepen 33¼ miljoen lbs. of 5 miljoen lbs. meer dan in de vorige maand, hetgeen echter voor den tijd van het jaar geen groote vermeerdering beteekent, aangezien in Juli 1929 12.5 miljoen lbs. meer werd aangevoerd dan in de voorafgaande maand.

De afleveringen bedroegen 41¼ miljoen lbs. of 7 miljoen lbs. meer dan in Juni. In Juli 1929 werd slechts 1½ miljoen lbs. meer afgeleverd dan in de voorafgaande maand.

De voorraden beliepen 20¼ miljoen lbs. of 7¼ miljoen lbs. minder dan op ulto. Juni, terwijl Juli verleden jaar een vermindering ten opzichte van Juni aanwees van slechts 1¼ miljoen lbs.

Amsterdam, 11 Augustus 1930.

STEENKOLEN.

Zoo is dan eindelijk de strijd gestreden en de Coal Mines Bill wet geworden met de bepaling, dat, behoudens goedkeuring door patroons en werklieden, aan elke bepaalde onderneming die de aanvraag doet, 45 uren per week of 90 per veertiendaag zal worden gewerkt. Dit laatste inplaats van de rigoureuze 7½ uur per dag. Een en ander in te gaan in December a.s.

Als nu maar niet de moeilijkheden in Juli 1931 opnieuw beginnen, daar om dien tijd de industrie, tenzij er nieuwe wettelijke voorziening komt, automatisch terugkeert tot den toestand van vóór 1926, i.e. den zevenurigen arbeidsdag.

De afname gaat in geen van de Europeesche kolengebieden vlot en de prijzen blijven laag.

Deze zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 9.60
Durham Ongezeefde	" 10.75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	" 12.50
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	" 9.50
Yorkshire gewasschen Singles	" 9.25
Westfaalsche Veförder	" 12.35
" Vlamstukken I	" 13.50
" Smeenootjes	" 13.—
" Gasvlamförder	" 12.25
" Gietcokes	" 16.50
Hollandsche Eierbriketten	" 15.50

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.
Ongezeefde bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.35. Markt lusteloos. 12 Augustus 1930.

IJZER.

De stemming op de Continentale exportmarkt voor ruw-ijzer is onveranderd kalm. De markt is nog steeds zeer onoverzichtelijk; overigens is de prijs van Lux 3 in de laatste veertien dagen wederom gedaald.

Het verkoopkantoor voor de Belgische markt (Comtoir belge des fontes de moulage) heeft de notering voor Lux 3 met 20 frs. tot 600 frs. f.o.b. hoogovens verlaagd.

Verbruikers van Cleveland ijzer volhardden in hun afwachtende houding in de hoop op prijsverlaging, doch producenten zijn niet tot toegeven bereid. Na een vleugje van opleving is de vraag naar staal de laatste week tot een minimum beperkt. De baisse voor de niet bij het kartel inbegrepen producten zette zich voort. De in de vorige maand verlaagde officieele noteringen voor profielijzer zouden niet door verkoopers in acht genomen worden.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Sinds het laatste bericht verminderde de vraag naar scheepsruimte aanvankelijk, maar in den loop der vorige week werd de stemming weer beter en ofschoon de toestand tengevolge van de schommelingen in de graanprijzen eenigszins vaag is, zijn er tekenen, welke op een verdere verbetering wijzen.

Voor partijen van *Montreal* naar Rotterdam werd voor Augustus verscheping \$ 0.09½ betaald, welk cijfer ook voor een volle lading van 33.000 qtrs. van Quebec naar Antwerpen per tweede helft Augustus toegestaan werd. Naar West-Italië is voor prompte, handige booten \$ 0.12 verkrijgbaar; per tweede helft October werd in deze richting reeds een boot tegen \$ 0.13½ bevracht.

Van de *Northern range* was practisch niets te doen. Er is uitzicht handige booten voor Augustus laden naar Antwerpen of Rotterdam tegen \$ 0.08½ te plaatsen.

Van de *Gulf* werden wederom de meeste booten opgenomen, en wel voor Augustus en eerste helft September, laden. De vrachten bleven op hetzelfde peil, nl. \$ 0.12 naar Antwerpen, Rotterdam of Amsterdam, \$ 0.13 naar Fransch-Atlantische havens en 2/9 naar U.K. Naar Griekenland werd het iets hogere cijfer van 3/6 betaald.

La Plata. Twee weken geleden verminderde de vraag naar ruimte gestadig en de vracht van de Bovenrivier naar U.K./Continent liep van 18/- op 16/3 terug. Zooals te verwachten was, opende de markt in de afgelopen week dan ook flauw en werd in genoemde richting tegen 17/- afgesloten (met de optie Spanje en Middellandsche Zee). Langzaam aan herstelde de markt zich echter weder en tegen het einde der week is voor prompte tonnage 18/- à 18/6 verkrijgbaar, terwijl voor September laden 17/6 betaald werd. Van Buenos Aires werd een 7000 tonner naar Antwerpen/Hamburg Range tegen 15/- bevracht, met een reductie van 6 d. naar Antwerpen of Rotterdam, per medio Augustus. Hetzelfde cijfer werd betaald voor een groote boot van 8800 ton van Necochea en Bahia Blanca naar Antwerpen of Rotterdam, tegen 15/- optie Amsterdam tegen 15/3, eveneens voor medio Augustus laden.

Salpeter van Chili. Wat volle ladingen betreft, kunnen bevrachters thans elk schip plaatsen dat bereid is de laatste betaalde cijfers te accepteren. Er komen dus alleen booten in aanmerking die naar de Westkust bestemd zijn. Bevrachters zijn er reeds in geslaagd een 6700 tonner per 20 Augustus/10 September tegen 22/- naar de Middellandsche of Adriatische Zee of Alexandrië op te nemen.

Voor verscheping met lijnruimte werden 14000 ton geboekt voor Augustus laden tegen de iets betere basis vracht van 14/3 naar de gebruikelijke Continentale havens, met de optie Bilbao of Santander tegen 4/- extra voor één partij en Calais of Dieppe tegen 1/- extra voor een andere. Er worden verdere partijen op deze basis aangeboden, maar reeders vragen thans een hogere vracht.

Suiker van West-Indië. De vraag was slechts zeer gering. Toch bleven de vrachten vast door het geringe aanbod van scheepsruimte en de betrekkelijk goede graanmarkt van de Gulf. Afsluitingen vonden in de afgelopen week niet plaats. Volgens de noteringen zijn van Cuba 14/- naar U.K./Continent voor handige booten per September, 13/d voor een groote order per October en 14/- voor 8000 ton naar Marseille per tweede helft Augustus te verkrijgen. Voor kleine booten zijn er geen orders aan de markt, behalve 3/3500 ton per Augustus/September van San Domingo naar U.K./Continent, waarvoor misschien 14/6 te maken is.

Donau en zwarte zee. De Donau markt was kalmer. Aanvankelijk bleven de vrachten vast, doch werden later flauwer.

Middellandsche Zee. Het aantal orders was zeer gering en bij een overvloed van beschikbare scheepsruimte moeten de vrachten wel op het lage peil blijven. O.m. werden de volgende ertsladingen afgesloten: Bona/Glasgow 5/9, Hornillo Baai/Middlesbrough 6/6, Carthagena/Rotterdam 4/6, Barcelona/Rotterdam 5/6, Huelva/Rotterdam 4/7½, terwijl voor Phosphaat van Tunis naar Rotterdam 6/4½ betaald werd.

Noord-Spanje. De markt was zeer lusteloos. Van Bilbao naar IJmuiden werd slechts 4/1½ en naar Antwerpen 4/6 betaald. Thans wordt naar IJmuiden 4/- genoteerd.

Kolen van U.K. Er valt absoluut geen verbetering te constataren. De vrachten zijn in het algemeen genomen flauw, in het bijzonder naar Zuid-Amerika. Van Wales werd o.m. afgesloten: Bordeaux 3/9, Lissabon 6/6, Barcelona 8/6, West-Italië 6/3, Las Palmas 8/-, Monte Video 12/-, Rosario 15/- en van de Oostkust: Lulea 7/-, Gefle 4/-, Elbe 3/6, Rotterdam 3/6, Antwerpen 2/1½, Oran 7/-, Rio 11/6, Buenos Aires 12/9.